

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky



**Lesní pedagogika ve vybraných okresech
České republiky – analýza současného stavu**

Diplomová práce

Autor: Dana Marková

Vedoucí práce: RNDr. Marcel Riedl, CSc.

2016

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Dana Marková

Lesní inženýrství

Název práce

Lesní pedagogika ve vybraných okresech České republiky – analýza současného stavu

Název anglicky

Forest pedagogy in the selected districts of the Czech Republic – current state analysis

Cíle práce

Cíl práce je rozdělen do několika klíčových oblastí:

- zjistit, jak jsou ve vybraných okresech pracovníci škol informováni o lesní pedagogice
- zjistit, pro jaké skupiny je lesní pedagogika nejžádanější /I.stupeň .../ a v jaké rovině/obecná x tématická/,
- zjistit, zda je dostatek vyškolených pracovníků v oblasti lesní pedagogiky, kteří by pokryli případnou poptávku v těchto okresech.

Metodika

Práci napište v souladu s formálními požadavky uvedenými v doporučených pravidlech pro zpracování bakalářských a diplomových prací na FLD. Postup ve vypracování a dosahované výsledky průběžně konzultujte s vedoucím práce.

Doporučuje se zpracovat práci v následujících etapách:

REŠERŠE

Vysvětlit pojem „Lesní pedagogika“, její vznik, možnosti, poslání, rozvoj, instituce, které se jí zabývají, její postavení v jiných zemích, dle dostupných knižních a elektronických zdrojů.

VÝZKUM

Formou internetového dotazníku oslovit základní školy ve vybraných okresech a zpracovat výsledky jednotlivých odpovědí. Prezentace buď formou grafů nebo tabulek.

VÝSLEDKY

Na základě dotazníkového šetření porovnat, ve kterých okresech je lesní pedagogika více známa a provozována a dále porovnat počty vyškolených pracovníků z těchto okresů s počty pracovníků potřebných k zajištění případné poptávky.

DISKUZE

V diskuzi buďte navrhnut případné navýšení proškolených pracovníků nebo konstatovat, že jejich počet je podle současných potřeb dostačující. Případně navrhnut možnosti, jak lesní pedagogiku více šířit a propagovat.



+

Doporučený rozsah práce

cca 60 stran

Klíčová slova

lesní pedagogika, dotazníkové šetření, environmentální výchova

Doporučené zdroje informací

<http://www.lesycr.cz/osveta/lesni-pedagogika/Stranky/default.aspx>

KAPUCIÁNOVÁ, Magdaléna. Lesní a venkovní pedagogika: příručka k projektu Alma Mater Studiorum.

Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7290-451-8.

LESKOVCOVÁ, Martina, Lada MATOUŠKOVÁ PRYLOVÁ a Alice PALACKÁ. Environmentální výchova v České republice a v EU, systém environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2012. ISBN 978-80-87472-42-2.

MARUŠÁKOVÁ, Ludmila a kol. Lesná pedagogika krížom cez Európu. Zvolen: Národné lesnícke centrum, 2010. ISBN 978-80-8093-119-3

MYNÁŘOVÁ, L. – KOZEL, R. – SVOBODOVÁ, H. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu.*

Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3527-6.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – FLD

Vedoucí práce

RNDr. Marcel Riedl, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky a řízení lesního hospodářství

Elektronicky schváleno dne 18. 12. 2015

doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 12. 2015

prof. Ing. Marek Turčáni, PhD.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2016

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Lesní pedagogika ve vybraných okresech České republiky – analýza současného stavu“ vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Marcela Riedla, CSc. a použila jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že zveřejněním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek obhajoby“.

V Kladně dne

Podpis autora:

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala především panu RNDr. Marcelu Riedlovi, CSc., za jeho odborné rady a cenné připomínky, které mi pomohly při psaní této práce a především za jeho ochotu, vstřícnost a trpělivost. Současně mé poděkování patří všem, kteří mě po dobu studia povzbuzovali, zejména mé rodině, která mi svým přístupem studium velmi usnadnila.

Abstrakt

Tato diplomová práce se týká analýzy současného stavu lesní pedagogiky ve vybraných okresech, a to konkrétně v okresech Beroun, Kladno, Mělník, Praha - východ, Praha - západ a Rakovník, a zjištění, zda jsou pracovníci základních škol informováni o lesní pedagogice jako druhu environmentálního vzdělávání. Dále pak bylo cílem zjistit, pro jakou skupinu by bylo využití lesní pedagogiky nejžádanější a zda je dostatek proškolených lesních pedagogů. Na základě zjištění pak případně navrhnout možnosti zlepšení komunikace mezi subjekty zabývajícími se lesní pedagogikou a veřejností.

Klíčová slova

Lesní pedagogika, lesní pedagog, environmentální vzdělávání, dotazníkové šetření

Abstract

This thesis deals with an analysis of the current state of forest pedagogy in the selected districts, particularly in the districts of Beroun, Kladno, Mělník, Prague-East, Prague-West and Rakovník and further it contains the determination whether the workers at Basic Schools are well informed about forest pedagogy as a kind of environmental education. What is more, the aim was to find out which group would have the most usage of forest pedagogy and subsequently, if there are enough trained forest educators. As a result, that would bring possibilities how to improve the communication among the subjects dealing with forest pedagogy and public.

Key words

Forest pedagogy, forest educator, environmental education, survey

Obsah

1.	Úvod	15
2.	Cíle práce.....	17
3.	Literární rešerše	18
3.1.	Vznik lesní pedagogiky	18
4.	Metodika	20
5.	Lesní pedagogika.....	22
5.1.	Definice lesní pedagogiky.....	22
5.2.	Lesní pedagogika – poslání, cíle.....	24
5.3.	Lesní pedagog	27
5.4.	Cílové skupiny	30
5.5.	Subjekty podporující lesní pedagogiku v ČR	32
5.6.	Mezinárodní organizace zabývající se lesní pedagogikou.....	39
5.7.	Lesní pedagogika a legislativa v ČR	41
5.7.1.	Aktivity lesní pedagogiky a odpovědnost ze zákona.....	42
5.7.2.	Lesní pedagogika v systému školství.....	42
5.7.2.1.	Lesní pedagogika jako vyučovací předmět	44
5.8.	Lesní pedagogika v některých evropských zemích	45
5.9.	Lesní pedagogika a možnosti finanční podpory.....	47
6.	Evidence lesních pedagogů	51
7.	Dotazníkový průzkum.....	53
7.1.	Vyhodnocení jednotlivých otázek	53
8.	Výsledky	63
8.1.	Beroun.....	64
8.2.	Kladno	64

8.3.	Mělník	64
8.4.	Praha – východ.....	64
8.5.	Praha – západ.....	65
8.6.	Rakovník.....	65
9.	Diskuse	66
10.	Závěr.....	74
11.	Citovaná literatura	76
12.	Přílohy.....	80

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Logo Lesní pedagogika /zdroj: www.lesnipedagogika.cz/ /	16
Obrázek 2 - Názorné shrnutí principu LP / zdroj: http://www.nlcsk.sk/nlc_sk/ustavy/ulpav/pr/lp.aspx /	26
Obrázek 3 - Absolventi základního kurzu v r. 2014, Kostelec nad Černými Lesy /vlastní archiv/	27
Obrázek 4 - logo MZE / zdroj: http://www.ypef.cz/cs/o-nas/zakladni-informace/	33
Obrázek 5 - Logo ÚHUL / zdroj: http://www.uhul.cz/ /	33
Obrázek 6 - Logo Nadace dřevo pro život /zdroj: http://www.drevoprozivot.cz/	34
Obrázek 7 - Logo projektu Do lesa s lesníkem / zdroj: http://www.drevoprozivot.cz/projekty/do-lesa-s-lesnikem/	34
Obrázek 8 - Logo ÚZEI / zdroj: www.uzei.cz/ /	35
Obrázek 9 - Logo SVOL / zdroj: http://www.svol.cz/ /	35
Obrázek 10 - Logo Sdružení lesních pedagogů ČR / zdroj: http://www.slshranice.cz/lesnipedagogika/galerie/	36
Obrázek 11 - Logo SLŠ Hranice / zdroj: http://www.slshranice.cz/ /	36
Obrázek 12 - Logo LČR / zdroj: http://www.lesycr.cz/Stranky/	37
Obrázek 13 - Logo VLS /zdroj: http://www.vls.cz/o-vls/	37
Obrázek 14 - Logo ČLS / zdroj: http://www.ypef.cz/cs/o-nas/zakladni-informace/	38
Obrázek 15 - Logo Lesy hl. m. Prahy / zdroj: http://www.lesnipedagogika.cz/cz/kontakty/subjekty-zapojene-do-lp/ /	39
Obrázek 16 - logo Forest Communicators Network / zdroj: http://www.forestpedagogics.eu/fcn-subgroup.html /	40
Obrázek 17 - Logo mezinárodního sdružení lesních pedagogů / zdroj: http://www.forestpedagogics.eu/forest-pedagogics.html /	40
Obrázek 18- Logo SSEV Pavučina / zdroj: http://www.pavucina.cz/ /	67
Obrázek 19 - Logo NSEV Kladno – Čabárna / zdroj: http://www.nsev-kladno.cz/ /	69
Obrázek 20 - Logo záchranné stanice AVES / zdroj: http://www.nsev-kladno.cz/ /	69

Obrázek 21 - Logo Veřejně prospěšné společnosti Křivoklátsko / zdroj: http://www.is-krivoklat.cz/ /	69
Obrázek 22 - Logo CEV Zvoneček / zdroj: http://www.cev-zvonecek.cz/ /	71
Obrázek 23 - Logo Ekocentra Říčany / zdroj: http://ekoricany.org/ /	71
Obrázek 24 - Logo sdružení JEDEN STROM / zdroj: http://www.jedenstrom.cz/kdo-jsme/ /	72
Obrázek 25 - Logo Centra ekologického výzkumu a výchovy KAVYL / zdroj: http://www.ekocentrum.eu/ekocentrum-kavyl/ /	72

Seznam grafů

Graf 1- Aktivita respondentů	53
Graf 2 - Počet zúčastněných škol podle okresu	53
Graf 3 - Rozdělení škol podle počtu žáků.....	54
Graf 4 - Povědomost respondentů o pojmu lesní pedagogika	55
Graf 5 - Zdroje informací o lesní pedagogice	55
Graf 6 - Informovanost respondentů o způsobu průběhu lesní pedagogiky.....	56
Graf 7 - Vyjádření zájmu o vzdělávání formou lesní pedagogiky.....	56
Graf 8 - Vyjádření zájmu o bližší informace	57
Graf 9 - Zájem respondentů o vzorovou ukázkou.....	58
Graf 10 - Skupiny pro vzorovou ukázkou	59
Graf 11 - Požadovaná četnost setkání s lesní pedagogikou.....	59
Graf 12 - Zájem o teorii.....	60
Graf 13 - Zaměření vzorové ukázky.....	60
Graf 14 - Informovanost o možnosti finančních příspěvků.....	62
Graf 15 - Případné žádosti o finanční příspěvek	62

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Seznam oslovených škol	21
Tabulka 2 - Počty proškolených lesních pedagogů r. 2007 - 2015	51
Tabulka 3 - Důvody nezájmu o lesní pedagogiku.....	61
Tabulka 4 - Lesnatost vybraných okresů.....	63
Tabulka 5 - Počty respondentů	63

Seznam příloh

Příloha 1 - Dotazník.....	80
Příloha 2 - Seznam kontaktů	81
Příloha 3 -Osvědčení	90

Seznam zkratk

ČLS	Česká lesnická společnost
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta
FCN	Forest Communicators' Network
FLD ČZU	Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity v Praze
HÚL	Hospodářská úprava lesa
ISŠL	Integrovaná střední škola lesnická
LČR	Lesy České republiky, s. p.
LesPed	Lesní pedagog
LH	Lesní hospodářství
LHMP	Lesy hl. m. Prahy
LP	Lesní pedagogika
MP	Metodický pokyn
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MTZ	Materiálně technická základna
MZE	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	Nestátní nezisková organizace

NOZ	Nový občanský zákoník
NSEV	Naučné středisko ekologické výchovy
OPS	Obecně prospěšná společnost
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PAWS	Pädagogische Arbeit im Wald –ein Seminarkonzept für Förster
PRV	Program rozvoje venkova
SEVO	Středisko ekologické výchovy a osvěty
SLP	Sdružení lesních pedagogů
SSEV	Sdružení středisek ekologické výchovy
SVOL	Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů
ŠP EVVO	Školní program EVVO
ŠVP	Školní vzdělávací program
TUH	Trvale udržitelné hospodaření
TUR	Trvale udržitelný rozvoj
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesa
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VLS	Vojenské lesy a statky, s. p.
YPEF	Young People in Europe Forsts
ZŠ	Základní škola

1. Úvod

Lesy v České republice (dále jen ČR) pokrývají třetinu jejího území a jsou tak významnou součástí životního prostředí. Právo na příznivé životní prostředí zaručuje občanu ČR zákon o životním prostředí¹. (MŽP, 2015) Tento zákon také v § 6 definuje pojem trvale udržitelný rozvoj (dále jen TUR), a to jako „*Rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů*“.

Trvale udržitelné hospodaření (dále jen TUH) je současný pojem, který obecně vyjadřuje snahu o zachování přírody v takovém stavu, aby byla schopna plnit všechny své funkce i v budoucnosti. Tuto skutečnost si uvědomovali již naši předkové a tak od 14. století vznikaly tzv. lesní řády, které měly ochránit lesy před nadměrnou těžbou a dalším jejich poškozováním. Tyto lesní řády měly jen omezenou lokální platnost a jako první vznikl již v roce 1379 pro oblast Chebska. Nedostatek dřeva a velice špatný stav lesů vedl k tomu, že v letech 1754 -1755 vydala Marie Terezie lesní řády, kterými ustanovila státní dohled nad hospodařením v lesích. Bylo nutno zajistit trvalou výnosovost a dostatečný zdroj energie. Majitelé lesů se začali zajímat o správný způsob hospodaření v lesích a na základě toho vznikla na počátku 18. století nová vědní disciplína – hospodářská úprava lesů (dále jen HÚL). HÚL v souladu se zájmy jak majitelů lesa, tak společnosti a při respektování přírodních poměrů, zajišťuje obnovu lesa jako ekosystému. Díky této péči se stav lesů v ČR zlepšuje, jejich výměra postupně stoupá a zásoby dřeva se také zvyšují. Současně je také snaha o návrat k tzv. přirozené skladbě lesů, zvyšování podílu listnatých lesů a upouštění se od pěstování monokultur. TUH v lesích a jeho princip bylo definováno na Ministerské konferenci o ochraně lesů v Evropě (Helsinky, 1993). Certifikace lesů systémem PEFC² je pak jedním ze způsobů, kterým je tento princip naplňován. (Matoušková Prylová, a další, 2015)

¹ Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí v platném znění (dále jen ZOŽP)

² PEFC – Program pro vzájemné uznávání certifikačních systémů

V současné, velmi technické a konzumní společnosti, je les stále ještě vnímán jen jako nástroj k uspokojení vlastních potřeb člověka. Ať se jedná o využití hmotných statků z lesa /dříví, lesní plody, zvěř/ nebo jeho tzv. mimoprodukčních funkcí /především rekreační/. Všichni znají své právo na vstup do lesa³, ale málokdo se již zabývá tím, jaké má povinnosti, pokud se v něm nachází a o fungování tohoto ekosystému ví pramálo. Návštěvnost lesa se pohybuje v průměru okolo 20,5 návštěv na jednoho obyvatele a liší se podle regionů. Ve Středočeském kraji je návštěvnost oproti průměru výrazně vyšší, což je způsobeno obyvateli Prahy. (Matoušková Prylová, a další, 2015)

Lesy a hospodaření v nich jsou veřejností sledovány více než kterékoliv jiné odvětví. Pokud chceme, aby si společnost lesu, jako významného fenoménu, vážila, je třeba jej dostat do povědomí široké veřejnosti a propagovat jej všemi dostupnými prostředky. Je třeba cíleně vytvářet vztah člověka k lesnictví, lesníkům a především k jejich práci. Lesní pedagogika (dále jen LP) je jedním z těchto nástrojů. Jejím základním principem je vnímání lesa všemi smysly. Zábavnou formou se snaží vysvětlit fungování lesa jako celku a snaží se přiblížit práci jak lesníků, tak i myslivců a dalších pracovníků, kteří se o les starají. Zejména práce s mládeží je pak předpokladem obnovení prestiže lesnické profese. (Bercha, a další, 2007) (Hubíková, a další, 2007) (Matoušková Prylová, a další, 2015)

Lesní pedagogika se tak, zejména v posledních letech, stává jednou ze stěžejních oblastí lesnictví a myslivosti v České republice. (SILVARIUM.CZ)

Pokud chceme, aby se o nás vědělo, tak musíme být i vidět. To platí i pro LP. Logo je tak prvotním nástrojem.



Obrázek 1 - Logo Lesní pedagogika /zdroj: www.lesnipedagogika.cz/

³ Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích v platném znění - § 19 odst. 1 (dále jen LZ)

2. Cíle práce

Cílem této práce je analýza současného stavu LP ve vybraných okresech a zjištění, zda jsou pracovníci základních škol informováni o tomto druhu environmentálního vzdělávání. Dále pak zjistit, pro jakou skupinu by bylo využití lesní pedagogiky nejžádanější a následně také, zda je dostatek proškolených lesních pedagogů. Vybrány byly následující okresy: Beroun, Kladno, Mělník, Praha - východ, Praha - západ a Rakovník. Pro získání dat ze škol byla zvolena forma internetového dotazníkového šetření. Práce je rozdělena do dvou oblastí. První tvoří obecné informace vztahující se k LP a je rozdělena do několika kapitol, ve kterých se snažím postihnout zásadní skutečnosti, které se k LP váží. Jedná se např. o definici LP, její cíle a poslání, institut lesního pedagoga, cílové skupiny a v neposlední řadě i postavení LP v systému vzdělávání v ČR a legislativě. Dále je pak stručně uvedeno několik příkladů, jak funguje LP ve vybraných evropských státech. Druhá část se týká samotného výzkumu, kdy na základě získaných dat z dotazníkového šetření bylo provedeno jejich vyhodnocení.

3. Literární rešerše

3.1. Vznik lesní pedagogiky

Kolébku LP jsou Spojené státy americké, kde v 60. letech minulého století tento způsob environmentálního vzdělávání vznikl. Představitelem této myšlenky je Joseph Cornell, který je autorem knihy „Sdílet přírodu s dětmi“, jež je metodikou pro aktivity dětí v přírodě. Cornell zastává filozofii, že *„jen ten, kdo přírodu zná, ji také může chránit“*. (Vošahlíková, 2010)

Myšlenka LP se brzy rozšířila i do Evropy. V roce 2004 byla založena Evropská síť lesních pedagogů Wald Paedagogik Netzwerk (www.forestpedagogics.eu), a to na základě iniciativy rakouských a německých lesníků. Jako první stát, který v Evropě začal uskutečňovat myšlenku LP, bylo Švýcarsko, a to prostřednictvím organizace Silviva (www.silviva.ch). Konceptně vedenou LP a jednotně vedený systém vytvořilo Rakousko. V zemi existuje několik center LP a ve Gmundenu (www.fastor.at) je školicí středisko pro lesní pedagogy (dále jen LesPed). Tento model převzala i ČR. Na rozdíl od Rakouska však není LP v ČR zakotvena v legislativě, chybí jí jednotnost i financování. Rakouský model převzala i Slovenská republika. (Prylová, 2006)

LP se v ČR začala rozvíjet díky Integrované střední škole lesnické ve Vimperku (dále jen ISŠL). Několik jejích zaměstnanců bylo proškoleno právě v Rakousku a od roku 2002 začala sama škola pořádat kurzy LP, které byly upraveny pro české podmínky. Od roku 2005 začalo kurzy konat Sdružení lesních pedagogů České republiky (dále jen SLP) a Střední škola lesnická v Hranicích, jelikož ISŠL svoji činnost v oblasti vzdělávání lesních pedagogů (dále jen LesPed) a LP jako takové, ukončila. (Střední škola lesnická Hranice (1))

V rámci evropské spolupráce vznikl projekt „PAWS – Projekt Pedagogické aktivity v lese – koncepce semináře pro lesníky (Pädagogische Arbeit im Wald – ein Seminarkonzept für Förster)“, který byl realizován z programu Evropské unie (dále jen EU) Leonardo da Vinci. ČR byla jedním ze 6 zúčastněných států a zástupci byly Ústav pro hospodářskou úpravu lesa v Brandýse nad Labem a střední lesnická škola Hranice. (Střední škola lesnická Hranice (2)) Projekt měl velký úspěch a na základě výsledků byl tak vytvořen další, s názvem „PAWS – MED“, jenž byl přizpůsoben podmínkám středomořských států, jako jsou Slovinsko, Itálie, Řecko, Španělsko a Portugalsko. V těchto státech však zatím není jednotná koncepce LP a ani se zde nepořádají kurzy pro budoucí LesPedy. (Pädagogische Arbeit im Wald 1)

4. Metodika

K vypracování této práce se bylo třeba seznámit s dostupnou literaturou, platnými nařízeními a doporučeními, platnými normami, a to jak na národní, tak i na mezinárodní úrovni, které se vztahují k lesní pedagogice. Dále pak byly využity především internetové zdroje. Je však třeba podotknout, že při psaní této práce jsem se setkala s problémem, že u nás není dostatek zdrojů informujících o LP. Většina materiálů, které jsem při psaní využila, tak pocházela zejména od Ing. Lady Matouškové Prylové, Ing. Pavlíny Vašíčkové, nebo Ing. Alice Palacké. Dále pak byly využity převážně webové portály s lesnickou tematikou, jako je lesnicko-dřevařský vzdělávací portál Mezi stromy, stránky Lesní pedagogika, nebo mezinárodní web PAWS a samozřejmě pak portály státních institucí, jako je např. Ministerstvo zemědělství (dále jen MZE) nebo Ministerstvo životního prostředí (dále jen MŽP). Ze zahraničních autorů jsou zde zejména dobře zpracované publikace od Ing. Ludmily Marušákové, Ph.D., která působí na Slovensku. Z rakouských autorů je pak třeba jmenovat pana Thomase Baschneho, který je velkou autoritou v oblasti LP.

Pro praktickou část bylo třeba na internetových stránkách <https://www.vyplnto.cz/> vytvořit dotazník k oslovení celkem 288 základních škol v okresech Kladno, Beroun, Mělník, Rakovník, Praha – východ a Praha – západ /viz tabulka č. 1/. Kontakty byly získány z webových stránek jednotlivých škol. Seznam kontaktů ve vybraných okresech je přílohou č. 2 této práce. Dotazník byl tvořen celkem 17 otázkami a všechny byly povinné. Byl použit typ uzavřených a polouzavřených otázek. Také byla využita možnost větvení otázek podle předchozí odpovědi. Některé otázky byly shodné v obou větvích. Dotazníkové otázky jsou přílohou č. 1. Celkem tak respondenti odpověděli v průměru na 9 otázek a průměrná doba vyplňování byla 1 minuta 59 sekund. Aby se zabránilo zkreslení výsledků, byla použita ochrana ve formě unikátní IP⁴ adresy. To znamená, že z jedné e-mailové adresy nemohlo být odesláno více dotazníků.

⁴ IP = Internet Protocol

Nevýhodou tohoto opatření je fakt, že pokud respondent z nějakého důvodu vyplňování dotazníku přeruší a opustí jeho stránky, tak již není možné se znovu vrátit a pokračovat. Proto se počet respondentů, odpovídajících na jednotlivé otázky, může lišit. Výsledky byly exportovány ve formátu XLS a dále byly zpracovány do grafů, případně tabulek.

Tabulka 1 - Seznam oslovených škol

Okres	Počet odpovědí
Praha - východ	7
Rakovník	12
Beroun	15
Mělník	20
Kladno	21
Praha - západ	27
Celkem	103

K získání dat ohledně počtu a bydliště vyškolených lesních pedagogů, byli osloveni pracovníci několika institucí zabývajících se LP. Jednalo se o Střední školu lesnickou v Hranicích, Lesy České republiky, s. p., Vojenské lesy a statky, s. p., a Ústav pro hospodářskou úpravu lesa v Brandýse nad Labem.

5. Lesní pedagogika

5.1. Definice lesní pedagogiky

Definici LP není v současné době možno dohledat v naučných slovnících, ale ani ve slovnících pedagogických. Je tomu tak zřejmě proto, že LP je v naší zemi stále ještě mladou environmentální disciplínou. V současných publikacích, které se zabývají problematikou LP, lze nalézt mnoho různých, ale přesto obdobných, formulací. Na internetových stránkách subjektů, které LP aktivně vykonávají, je také vždy snaha LP představit pomocí jakési definice. Níže jsou uvedeny některé z nich.

Na webovém portálu <http://www.lesnipedagogika.cz>, je LP formulována jako činnost, *„která přibližuje návštěvníkům lesa lesní ekosystém, trvale udržitelné lesní hospodářství, smysl hospodaření v lesích a užitky, které les člověku přináší. Jejím základním principem je vnímání přírody všemi smysly, které zprostředkovávají speciálně vyškolení lesníci (lesníci s pedagogickými znalostmi a zkušenostmi) přímo na svém každodenním pracovišti - v konkrétním lese.“* (Lesní pedagogika)

Lesy České republiky, s. p. (dále jen LČR) zase na svých webových stránkách představují LP jako *„je jednu z metod lesnické a environmentální osvěty zabývající se předáváním pravdivých informací o lese a hospodaření v něm zábavnou formou prostřednictvím lesního pedagoga. Důraz je kladen na tzv. zážitkové poznávání lesa, kdy se účastníci aktivit lesní pedagogiky učí vnímat les všemi smysly, čímž u nich dochází k přirozenému vnímání a snadnému zapamatování. Motto lesní pedagogiky zní: „O lese učit v lese.““* (Lesy České republiky, s. p.)

Vojenské lesy a statky ČR, s. p. (dále jen VLS) popisují LP jako *„zprostředkování setkání člověka s přírodou prostřednictvím erudovaného lesníka, který je s přírodou a lesem v bezprostředním kontaktu, poznávání přírody formou prožitkové pedagogiky a her v lese a nejjednodušší cestu lesníků, jak přiblížit široké veřejnosti les a funkce lesního hospodářství.“* (Vojenské lesy a statky, s. p.)

Lesy hl. m. Prahy, příspěvková organizace (dále jen LHMP), zase prezentují LP jako „obor, jehož hlavním cílem je přiblížení dnešního člověka k přírodě pomocí lesa jako přírodní učebny. Lesní pedagogika učí, že les není jen čistá příroda, ale také kulturní a hospodářský prostor pro každého. Díky svému všestrannému přírodnímu a praktickému zaměření může lesní pedagog velmi dobrým způsobem ukázat, jak vypadá partnerství mezi člověkem a přírodou k užítku a prospěchu obou (tzv. trvale udržitelné hospodaření).“ (Lesy hl. m. Prahy)

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem (dále jen ÚHÚL) říká, že „Lesní pedagogika je environmentální vzdělávání o lese, vztazích a procesech, které v něm probíhají, hospodaření v lesích a užiticích, které les člověku přináší.“ (Ústav pro hospodářskou úpravu lesů)

Definice LP podle Ing. Ludmily Marušákové, Ph.D. a kolektivu, který se podílel na publikaci s názvem „Lesná pedagogika ako súčasť environmentálnej výchovy na Slovensku“, vychází z evropského konceptu a základních dokumentů vypracovaných Pracovní podskupinou FCN zaměřenou na vzdělávání o lesnictví a životním prostředí, je charakterizována takto:

„Lesná pedagogika ako súčasť environmentálnej výchovy je učenie o lesnom ekosystéme a výchove človeka k udržateľnému spôsobu života na príklade lesa. Aktivity lesnej pedagogiky zabezpečujú certifikovaní lesní pedagógovia a je určená všetkým cieľovým skupinám, najmä deťom a mládeži. Využíva aktivizujúce metódy a formy zážitkového učenia a projektového vyučovania. Poskytuje nielen vedomosti, ale oslovuje aj emocionálnu stránku človeka, podporuje získavanie zručností, aj celostný rozvoj osobností.“ (Marušáková, a další, 2010)

Z předchozích odstavců je vidět, že LP lze popsat mnoha způsoby, avšak princip zůstává stejný. Dá se říci, že všechny výše popsané cíle, aktivity a poslání, shrnula v mezinárodní definici podskupina FCN SUBGROUP. Ta o LP říká, že:

Lesní pedagogika

- je kvalifikovaná forma lesního vzdělávání, jež souvisí s environmentálním vzděláváním

- se týká všech sociálních, ekologických a ekonomických aspektů TUH
- podporuje porozumění, interakce na všech úrovních a ochranu životního prostředí v souvislosti s TUR
- vychází z poznatků o lesních ekosystémech a ze zkušeností v oblasti TUH v lesích
- podporuje porozumění, uplatňování a používání konceptu TUR na příkladu TUH v lesích
- vyžaduje komplexní přístup v celosvětových souvislostech
- přispívá ke vzdělávání pro udržitelný rozvoj a spolupracuje s dalšími partnery, kteří se zabývají environmentální výchovou nebo vzděláváním pro udržitelný rozvoj
- vyžaduje aktivní a kooperativní vzdělávací metody a přístupy
- propaguje a nabízí lesy jako vynikající zdravé místo pro aplikaci venkovní výuky (Forest pedagogics.eu)

5.2. Lesní pedagogika – poslání, cíle

Na portálu Lesní pedagogiky se dozvíme, že LP má tyto cíle:

1. *Hlavním cílem lesní pedagogiky je zlepšit vztah člověk – les, podporovat pochopení lesa jako životního prostoru pro zvířata, pochopit význam a funkci lesa pro člověka, lidé by měli být citliví pro odpovědné zacházení s přírodou.*
2. *Učit děti vnímat les a přírodu se všemi jejich zákonitostmi, nastítnit základní problémy a vztahy v lesním prostředí.*
3. *Vypěstovat v dětech zájem o les, přírodu, naučit je vnímat všemi smysly, ukázat, jak lze o les pečovat a jak jej chránit.*
4. *Naučit děti, jak se v přírodě správně chovat.*
5. *Zprostředkovat komplexní chápání lesa z pohledu ekologického, i z pohledu ekonomického a sociálního.*

6. *Vysvětlit základní principy hospodaření v lese – práva a povinnosti vlastníků lesa i jeho návštěvníků, na základě toho budovat a podporovat pozitivní vztah veřejnosti k lesnímu hospodářství.*
7. *Posílit pozitivní přístup ke dřevu jako k obnovitelné surovině. (Lesní pedagogika)*

LČR zase uvádějí, že *hlavním cílem lesní pedagogiky je výuka dětí v souladu s jejich vzdělávacími programy, prohlubování zájmu veřejnosti o les, zlepšování vztahů člověka k přírodě, přiblížení práce lesníků a vysvětlení významu hospodaření v lese. Jedním z dalších cílů lesní pedagogiky je, aby lesníci byli ve svém lese zároveň i lesními pedagogy a to z toho důvodu, že dané prostřední dobře znají, mohou o něm vyprávět a předat řadu zkušeností získaných při výkonu svého zaměstnání. (Lesy České republiky, s. p.)*

Obdobně prezentují cíle LP i VLS:

- *prohloubit zájem veřejnosti o les, přírodu a dřevo jako obnovitelnou surovinu*
- *zlepšit vztah člověka k lesu a lesnímu hospodářství*
- *objasnit veřejnosti úlohu lesníka a myslivce v rámci trvale udržitelného hospodaření v lese*
- *podporovat aktivní přístup k ochraně životního prostředí*
- *nabídnout veřejnosti možnost aktivního využití volného času (Vojenské lesy a statky, s. p.)*

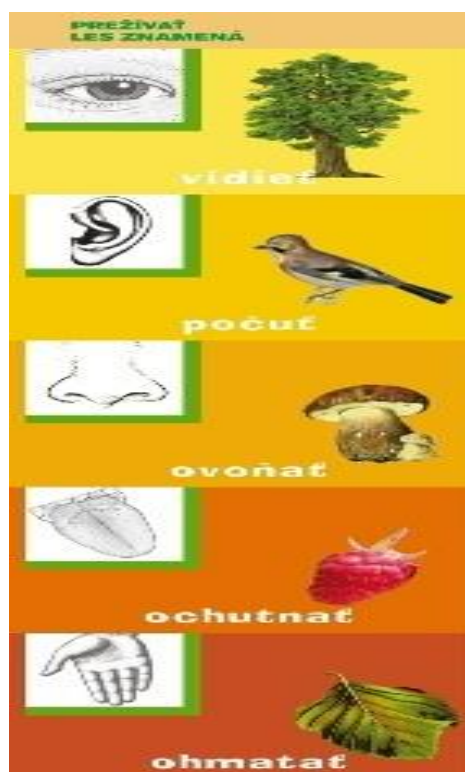
Stejně tak jako u definice LP, tak i u jejího poslání a cílů existuje mnoho způsobů jak je popsat. Obecně lze shrnout, že se jedná o aktivity, které mají mít vliv na chování jedince tak, aby uměl žít v souladu s přírodou, vážil si jí, rozuměl jí a tím ji zachoval i pro budoucí generace.

LP slouží k propagaci lesů a tak je součástí i některých akcí, které jsou organizovány na národní či mezinárodní úrovni. Jednou takovou akcí je od roku 2008 Evropský týden lesů. V tomto týdnu probíhají různé akce v rámci evropských zemí, které jsou organizovány jak státním, tak soukromým sektorem. Cílem je především zviditelnit lesnické a dřevařské odvětví, zvýšit povědomí veřejnosti o významu lesů při zmírnění klimatických změn, o vlivu na množství vody v přírodě a o její ochraně.

V ČR probíhá Týden lesů vždy druhý týden v květnu. Je to příležitost pro organizace zabývající se hospodařením v lesích, ale i pro lesnické školy a další lesnicko-dřevařské subjekty, aby se zviditelnily a široké veřejnosti prezentovaly svoji činnost. (Matoušková Prylová, a další, 2015)

Další akce, která nese prvky LP, je YPEF⁵, tj. znalostní soutěž, jenž je zaměřena na žáky a studenty všech základních a středních škol. Cílem této soutěže, je zlepšit povědomí zejména mládeže, ale i celé společnosti, o významu lesů a zdůraznit význam lesnictví v současné době. Jedná se o mezinárodní soutěž, do které jsou aktivně zapojeny lesnické instituce z cca 10 zemí Evropy.

(Česká lesnická společnost)



Obrázek 2 - Názorné shrnutí principu LP / zdroj:
http://www.nlcsk.sk/nlc_sk/ustavy/ulpav/pr/lp.aspx/

⁵ YPEF – Young People in European Forests

5.3. Lesní pedagog

Lesní pedagog je odborník s lesnickým vzděláním či praxí v lesnictví a úspěšný absolvent certifikovaného kurzu lesní pedagogiky. Naplňuje podstatu lesní pedagogiky - umí představit les, lesnictví a profesi lesníka prostřednictvím prožitku především v lesním prostředí. Cílem lesního pedagoga je poskytnout zajímavý a příjemný prožitek v lese, který vede k poučení o trvale udržitelném hospodaření v lesích a práci lesníků. Takto je osoba LesPeda prezentována na stránkách portálu Lesní pedagogika. Stejně tak, jako neexistuje u nás definice pro LP, tak neexistuje ani pro osobu lesního pedagoga.

Lesním pedagogem se tak může stát každý, kdo má minimálně středoškolské lesnické vzdělání a absolvuje úspěšně certifikovaný kurz LP. Nejprve je nutno absolvovat tzv. základní kurz, který je zaměřen na děti a mládež a kdy se získávají základy z oblasti pedagogiky, psychologie, didaktiky i první pomoci. Tento kurz je v rozsahu 40 hodin a je zakončen praktickou zkouškou. Ta spočívá v přípravě a následně pak v realizaci 4 hodinové akce pro zadanou skupinu dětí. Kurz je zakončen slavnostním předáním Osvědčení o absolvování kurzu – viz příloha č. 3.



Obrázek 3 - Absolventi základního kurzu v r. 2014, Kostelec nad Černými Lesy /vlastní archiv/

Po základním kurzu je možné absolvovat ještě nastavbové kurzy. Ty jsou pak zaměřeny na dospělé, skupiny se specifickými vzdělávacími potřebami a seniory.

Kompetentní LesPed by měl splňovat následující předpoklady a umět:

- spolupracovat v týmu a být sociálně zručný (sebereflexe, sebepoznání a seberealizace)
- řídit a modelovat procesy učení se v lese
- rozpoznat silné a slabé stránky účastníka aktivit LP
- diagnostikovat poznávací a učební styly jednotlivých účastníků
- respektovat dohody a pravidla
- aplikovat metody orientované na celkový rozvoj osobnosti
- stanovit si a dodržovat časový rozvrh
- motivovat ke změně chování
- zprostředkovat hodnoty a motivovat k hodnotové reflexy
- měl by být široce odborně vzdělaný
- jazykově a počítačově gramotný
- asertivní a empatický
- flexibilní
- s estetickým cítěním (Marušáková, a další, 2010)

LesPed se musí umět přizpůsobit cílové skupině a případným požadavkům klienta. Proto je nezbytná zodpovědná příprava na danou akci. Vždy si musí připravit osnovu, aby pak nedocházelo k prostojům nebo aby akci nevedl zmatečně. Obecně jsou stanoveny tyto body:

Pozdrav – na pokud možno klidném místě se LesPed přivítá se svou skupinou a pak ji informuje o následujícím programu.

Představení v kruhu – slouží k tomu, aby se jednotliví členové skupiny představili a krátce řekli něco o sobě a svém vztahu k lesu. Pro zpestření se používá smrková šiška či zajímavý klacík, coby mikrofon, který se předává dál. V tuto dobu je vhodné označit účastníky nálepkami s jejich jmény, případně přezdívkami. Při další spolupráci je tak vhodné oslovovat jmény.

Pravidla – v této fázi LesPed seznámí skupinu jednak s pravidly chování v lese, ale i s pravidly chování na akci jako takové. Zdvížená ruka například znamená, že se všichni zklidní a přestanou mluvit. Zejména je důležité seznámit účastníky s tím, jak postupovat v případě, že by došlo ke zranění.

Vlastní program – je stanoven s ohledem na cílovou skupinu a prostředí, ve kterém se akce uskuteční. Proto je nutné se předem seznámit s terénem a podle toho vhodně zvolit typy aktivit, které budou korespondovat se zadaným tématem. Akce je v rozsahu cca 4 hodin. Podle typu skupiny je třeba uskutečňovat pravidelné přestávky na občerstvení, zejména dodržovat pitný režim.

Rozloučení v kruhu – na konci akce opět LesPed shromáždí účastníky v kruhu a krátce, pomocí otázek, shrne to, co se během předcházející doby naučili, poznali a zažili a celou akci společně zhodnotí. Následuje krátké rozloučení, poděkování a pozvánka na příští akci.

Každé akce se musí účastnit minimálně 2 LesPedi, a to z několika důvodů. Hlavním důvodem je bezpečnost dětí, kterou zajišťují společně s jejich vyučujícím. Jedná se zejména o situace, kdy se skupina přemísťuje z jednoho stanoviště na druhé. První LesPed skupinu vede a druhý ji uzavírá. Dále pak je někdy nutná spolupráce při přípravě aktivity, např. uvázání lana přes potok, rozdělení úkolů při poznávačkách (jeden s dětmi provozuje tzv. „čichovky“ a druhý zase „hmatovky“)⁶ nebo při úvodním kruhu, kdy jeden děti zpovídá a druhý je označuje. (Marková, 2014)

Certifikované kurzy lesní pedagogiky v současné době pořádá Sdružení lesních pedagogů ČR a Střední lesnická škola Hranice, a to zpravidla jednou ročně. Letošní kurz bude probíhat od 30.5.2016 do 3.6.2016 v Kostelci nad Černými lesy. Kurzy lesní pedagogiky v ČR jsou akreditovány Ministerstvem zemědělství a jsou kompatibilní s kurzy v ostatních evropských státech a vychází z výstupů evropského projektu PAWS – Pedagogické aktivity v lese – koncepce semináře pro lesníky.

⁶ tzv. „hmatovky“, jsou aktivity, kdy se hmatem poznávají různé přírodniny a „čichovky“, při kterých se k seznámení se s nimi využívá čich

Od roku 2013 organizuje základní kurz lesní pedagogiky, pod záštitou SLŠ Hranice a ve spolupráci s Lesy hl. m. Prahy, také Fakulta lesnická a dřevařská ČZU v Praze (dále jen FLD ČZU). (Lesní pedagogika)

Ústav zemědělské ekonomiky a informací (dále jen ÚZEI), pořádá pod záštitou a s finančním příspěvkem MZE – Sekce lesního hospodářství, pravidelné semináře pro lesní pedagogy. Na těchto setkání si LesPedi vyměňují zkušenosti a poznatky ze své práce s veřejností a také získávají inspiraci pro další aktivity. (Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů)

5.4. Cílové skupiny

Jak už bylo výše řečeno, tak cílovými skupinami jsou všechny věkové kategorie. Podle zájmů a úrovně znalostí se dají skupiny rozdělit na:

- 1) děti ve věku 3 – 7 let
- 2) děti ve věku 8 -12 let
- 3) teenageři
- 4) dospělí
- 5) lidé se speciálními potřebami
- 6) senioři
- 7) rodiny (Pädagogische Arbeit im Wald 1)

Děti ve věku 3 – 7 let

V tomto věku je pro ně nejlepší seznamovat se s novými věcmi pomocí smyslů, a proto pro ně volíme aktivity spojené se sbíráním přírodnin a jejich porovnávání. Úskalím je, že nedokáží dlouho udržet pozornost a proto je nutné v pravidelných intervalech měnit činnosti.

Děti ve věku 8 – 12 let

Tato věková kategorie se velmi rychle nadchne pro nové zkušenosti, zejména jsou-li představeny formou hry. Zde můžeme již nechat větší prostor pro „samostudium“, aby sblížení s lesem bylo přirozenější. Volíme aktivity, při nichž ať už jednotlivci nebo skupiny, dostávají nějaký úkol a snaží se o vlastní výzkum. Výsledkem je pak diskuze. Vhodné je u této skupiny prokládat klidové aktivity s pohybovými hrami.

Teenageři

Teenageři jsou skupinou, u které zaujmout jejich pozornost je opravdu obtížné. Je nutné u nich vzbudit zájem vhodnou motivací. V tomto věku jsou velké rozdíly v chování těchto dětí, a proto je třeba vždy citlivě zvolit přístup. Někteří jsou až příliš ostýchaví a jiní zase přehnaně sebevědomí. Jsou schopni samostatné práce a je vhodné zařazovat úkoly, které mají charakter bádání. U středoškoláků je pak lepší vytvořit menší skupinky a témata zkoumat do větší hloubky.

Dospělí

Dospělost můžeme rozdělit do 3 skupin. Mladá dospělost (20. – 30. rok), střední dospělost (30. – 45. rok) a starší dospělost (45. – 60. rok). Aktivity je tedy třeba přizpůsobit tomuto rozdělení a současně zohlednit i úroveň vzdělání nebo zaměření daných jedinců. I u dospělých je nutné podporovat motivací soutěživost a určitou hravost.

Senioři

Jedná se o kategorii osob na 60 let věku. V tomto období dochází k úbytku jak fyzických, tak leckdy už i psychických sil. Spousta těchto osob však teprve v tomto období nachází dostatek času na své koníčky a také na další vzdělávání se. Důkazem toho jsou univerzity třetího věku. Pro tuto skupinu se v praxi osvědčují jak aktivity spojené s pohybem /procházka lesem, různé exkurze/, tak i aktivity typu různých kvízů a testů.

Lidé se speciálními potřebami

Do této skupiny patří převážně lidé, kteří mají buď fyzický handicap, nebo mentální. Aktivity proto musí být voleny s ohledem na tato omezení. Pro nevidomé jsou vhodné tzv. „hmatovky“, kdy hmatem poznávají různé přírodniny a také „čichovky“, kdy se s nimi seznamují čichem. Další touto skupinou jsou osoby ze sociálně znevýhodněného prostředí, které zase vyžadují jiný typ přístupu.

Rodiny

Rodiny jsou zvláštní kategorií, kdy do samotného průběhu akce jsou zapojeni všichni členové rodiny a jsou si zde rovni. Aktivity jsou voleny po domluvě s rodiči tak, aby rodiče nebyli v roli mentora, ale kamaráda. (Pädagogische Arbeit im Wald 2) (Marková, 2014)

5.5. Subjekty podporující lesní pedagogiku v ČR

Lesní pedagogiku zajišťuje pracovní skupina, která se jí v ČR zabývá. Ta byla ustanovena v roce 2007 jako poradní orgán ředitele odboru koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství MZE. Skládá se ze zástupců organizací, které se LP věnují. Úkolem této skupiny je řešit jednotnou koncepci LP v ČR, vytvářet metodické materiály, zajišťovat společné akce organizací u příležitosti Týdne lesů, spravovat webové stránky LP a připravovat pracovní-vzdělávací semináře pro LesPedy. (Matoušková Prylová, a další, 2015)

Ministerstvo zemědělství ČR

Ministerstvo zemědělství je nejvyšší subjekt v ČR, který aktivity LP podporuje a pomáhá při její prezentaci široké veřejnosti. Děje se tak zejména na akcích, jakými jsou např. výstavy Silva Regina, která se koná v dubnu v Brně, nebo Země žitelka a Vzdělávání a řemeslo v Českých Budějovicích, dále pak Natura Viva v Brandýse nad Labem. Také podporuje akci Den lesů v ČR a mezinárodní akci Týden lesů. Podílí se na financování výukových a propagačních materiálů v oblasti LP a lesnictví vůbec. (MZE)



Obrázek 4 - logo MZE / zdroj: <http://www.ypef.cz/cs/o-nas/zakladni-informace/>

Ústav pro hospodářskou úpravu lesa

ÚHÚL je organizační složkou státu zřízenou MZE ČR a působí jako odborná organizace MZE pro oblast lesnictví a myslivosti s celorepublikovou působností. Její ústředí sídlí v Brandýse nad Labem.

Největším úkolem ústavu je provádění Národní inventarizace lesů, jejíž druhý cyklus právě probíhá, včetně terénních měření a vyhodnocení výsledků. Také vede centrální databázi s informacemi o lesích ČR, lesním hospodářství a myslivosti. Dále je pověřenou osobou podle zákona č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh a podle zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin. (ÚHÚL)



Obrázek 5 - Logo ÚHÚL / zdroj: <http://www.uhul.cz/>

Nadace dřevo pro život

Záměrem a cílem založení Nadace bylo vytvoření instituce, která by se dlouhodobě a systematicky věnovala šíření informací o významu bohatství lesů pro společnost, způsobech péče o ně a možnostech šetrného a ohleduplného využívání dřeva – jedinečné obnovitelné suroviny v lesním hospodářství a dřevozpracujícím průmyslu České republiky. Posláním Nadace je podporovat svými projekty myšlenku: "Zdravá společnost potřebuje ke svému rozvoji zdravé lesy."



Obrázek 6 - Logo Nadace dřevo pro život /zdroj: <http://www.drevoprozivot.cz/>

Nadace má několik projektů, z nichž projekt „Do lesa s lesníkem“, chce les představit jako součást zdravého přírodního prostředí a zdůraznit jeho hospodářské a sociální souvislosti. Za podpory odborníků – lesních pedagogů a odborníků na zpracování dřeva, se děti nejen seznámí s ukázkami lesnických činností v lese, ale vyzkouší si většinu prací samy. (Nadace dřevo pro život)



Obrázek 7 - Logo projektu Do lesa s lesníkem / zdroj:

<http://www.drevoprozivot.cz/projekty/do-lesa-s-lesnikem/>

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Ústav zemědělské ekonomiky a informací je státní příspěvková organizace zřízená MZE ČR. ÚZEI je expertním centrem zaměřeným na zemědělskou ekonomiku, potravinářství, zemědělské poradenství a informace.

Odbor Zemědělské poradensko-vzdělávací centrum a Knihovna Antonína Švehly, prostřednictvím Oddělení Poradenství a vzdělávání plní úkoly vyplývající ze Směrnice MZE č. j. 11169/2009-10000, o dalším odborném vzdělávání v rezortu MZE, a strategických dokumentů a programů, kterými jsou: Evropa 2020, Program rozvoje venkova v období 2014–2020 (dále jen PRV), Strategie celoživotního učení ČR, Nová opatření na podporu odborného vzdělávání, Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a dalších požadavků MZE, organizuje odborné kurzy, semináře, workshopy a jiné vzdělávací akce pro pracovníky státní správy rezortu zemědělství, pro pracovníky a manažery místních akčních skupin, pro privátní zemědělské a lesnické poradce, pro pedagogy škol TVZ, pro příjemce dotací z PRV, pro zemědělskou, potravinářskou a lesnickou veřejnost. (Ústav zemědělské ekonomiky a informací)



Obrázek 8 - Logo ÚZEI / zdroj: www.uzei.cz/

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR

Sdružení vlastníků obecních lesů vzniklo v roce 1992 a na počátcích své existence mělo 93 členů a členství bylo vyhrazeno pouze obcím a městům. Od roku 1996 byl umožněn vstup do SVOL i soukromým osobám. SVOL, jako představitel všech druhů nestátního vlastnictví lesa v ČR, navázal spolupráci s mezinárodními organizacemi nestátních vlastníků v zemích Evropské unie. V roce 2004 schválila valná hromada SVOL dvoukomorové uspořádání, kdy bylo založeno občanské sdružení SVOL - komora soukromých lesů v ČR, které je kolektivním členem SVOL. Během roku 2004 SVOL také zintenzivnil spolupráci s Organizací evropských vlastníků půdy ELO, která zastřešuje majitele lesů, zemědělské půdy a rybníků, a přijal členství v této organizaci.

Problematice lesní pedagogiky se SVOL začal věnovat od roku 2009. V červnu téhož roku uspořádal pro své členy v Hradci Králové odborný seminář s názvem „Lesní pedagogika pro vedoucí pracovníky a zaměstnance městských lesních správ“. V roce 2010 se SVOL přihlásil k dokumentu "Jednotný postup pro realizaci lesní pedagogiky u lesnických subjektů v ČR", který připravila pracovní skupina založená ředitelem odboru koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství MZE. V roce 2012 se připojil k naplňování této koncepce na období 2012-2014. O dva roky později se pak také zavázal k plnění "Akčního plánu na období 2014-2016". V roce 2013 se SVOL přihlásil k textu tzv. "Staroranské deklarace". Lesní pedagogikou se nyní zabývá více než 30 členů SVOL. (Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů)



Obrázek 9 - Logo SVOL / zdroj: <http://www.svol.cz/>

Střední škola lesnická Hranice

Počátky působení SLŠ Hranice sahají až do roku 1852, kdy byla založena první Spolková lesnická škola v historických zemích. V současné době nabízí možnost vzdělání ve studijním oboru Lesnictví. Vedle toho nabízí možnost práce i v mnoha zájmových kroužcích, jako jsou trubačský, včelařský, rybářský a zejména lesní pedagogika.

Z rozhodnutí MZE, souhlasu MŽP a souhlasu krajského úřadu, se na Moravě stala akreditovaným střediskem zajišťujícím lektory lesní pedagogiky a jejich přípravu. Při této škole bylo také ustanoveno Sdružení lesních pedagogů ČR. V Brně, v březnu 2016, podepsal ředitel školy Akční plán k Jednotnému postupu pro realizaci lesní pedagogiky u lesnických subjektů v ČR na období 2016-2018.

Jak už bylo řečeno v kapitole 5.4, pořádá SLŠ certifikované kurzy lesní pedagogiky, a to jak základní, tak i nástavbové.



Obrázek 10 - Logo Sdružení lesních pedagogů ČR /

zdroj:

<http://www.slshranice.cz/lesnipedagogika/galerie/>



Obrázek 11 - Logo SLŠ Hranice /

zdroj: <http://www.slshranice.cz/> /

Lesy České republiky, s. p.

Lesy České republiky, státní podnik, byly založeny v roce 1992. Jejich zakladatelem je MZE ČR.

Hlavní náplní činnosti podniku je obhospodařování více než 1,3 mil. ha lesního majetku ve vlastnictví státu (téměř 86 % rozlohy všech státních lesů) a péče o více než 38 tisíc km určených vodních toků a bystřín.

Nyní má státní podnik LČR celkem 194 lesní pedagogy. Lesní pedagogika je v současné době u LČR realizována 5 základními formami:

- Den s Lesy České republiky, s. p.

- Osvětové akce (přednášky, besedy, vycházky, soutěže, aj.)
- Informační a vzdělávací střediska
- Spolupráce s jinými subjekty
- Školní projekt „ Les ve škole – škola v lese“

Spolupráce s jinými subjekty je však důležitá i z hlediska předávání informací, zkušeností a nápadů, které mohou vyústit, v případě dobré komunikace, ve vytvoření dostatečně velké celonárodní EVVO sítě. (Lesy České republiky, s. p.)



Obrázek 12 - Logo LČR / zdroj: <http://www.lesy-cr.cz/Stranky/>

Vojenské lesy a statky, s. p.

Vojenské lesy a statky ČR, s. p., jsou účelovou organizací hospodařící ve výcvikových prostorech armády. Po roce 1989 došlo k největší organizační změně v souvislosti s rozdělením federace. Vznikly Vojenské lesy a statky ČR a Vojenské lesy a majetky SR a dále v návaznosti na vznik Šumavského národního parku byl k 1.1.1994 zrušen závod (podnik) Sušice a podstatně zmenšen závod Horní Planá. V současné době se skládá z 8 divizí a jejich činnost se týká lesní výroby, obchodu se dřevem, myslivosti, rybářství i zemědělství.

V rámci VLS působí profesionální tým lesních pedagogů, který ročně uspořádá pro tisíce dětí desítky akcí. Lesního pedagoga naleznete u každé lesnické divize VLS. (Vojenské lesy a statky, s. p.)



Obrázek 13 - Logo VLS / zdroj: <http://www.vls.cz/o-vls/>

Česká lesnická společnost

Česká lesnická společnost, z. s. (dále jen ČLS) sídlí v Praze a je to dobrovolná, nepolitická, stavovská společenská organizace, sdružující fyzické i právnické osoby, jejichž profesní činnost souvisí nebo souvisela s lesem, s lesním hospodářstvím, s lesnickým školstvím, výzkumem a vzděláváním, s dřevařstvím a ochranou přírody a krajiny. ČLS vznikla v roce 1990 a svou činností navazuje na tradici lesnických společenských organizací na území dnešní České republiky.

Hlavní činností spolku ČLS je zajišťovat růst odborné úrovně a vzdělávání svých členů a dalších zájemců, věnovat se vývoji v lesnictví, v lesnickém výzkumu, věnovat se práci s mládeží zejména formou lesní pedagogiky, věnovat se ochraně přírody a krajiny na území České republiky, vyjadřovat se k základním otázkám v oblasti lesního hospodářství, dřevařství, ochrany kulturní krajiny a ochrany přírody.

Při ČLS pracuje celkem pět odborných skupin, jejichž činnost je zaměřena na aktuální potřeby lesního hospodářství. Jednou z nich je i skupina zaměřená na LP. Mottem ČLS je „*Cti přírodu, hospodař s lesem, vzdělávej se!*“

Česká lesnická společnost, jako nezávislá stavovská organizace, převzala od roku 2012⁷ garanci za organizaci národního kola soutěže YPEF (Young People in European Forests) a je také členem mezinárodního výboru YPEF za Českou republiku. YPEF je znalostní soutěž, jenž je zaměřena na žáky a studenty všech základních a středních škol. Cílem této soutěže, je zlepšit povědomí zejména mládeže, ale i celé společnosti, o významu lesů a zdůraznit význam lesnictví v současné době. Jedná se o mezinárodní soutěž, do které jsou aktivně zapojeny lesnické instituce z cca 10 zemí Evropy. (Česká lesnická společnost)



Obrázek 14 - Logo ČLS / zdroj: <http://www.ypef.cz/cs/o-nas/zakladni-informace/>

⁷ V roce 2016 se bude konat již 6. ročník této soutěže.

Kromě těchto výše uvedených subjektů existuje ještě řada dalších, které mají LP zařazenu mezi své činnosti. Ze státních organizací jsou to správy národních parků /např. o NP Šumava a NP Krkonoše/. Dále se pak jedná o soukromé subjekty. Mezi nejvíce se podílející propagátory LP patří rozhodně Lesy hl. m. Prahy, které jsou příspěvkovou organizací. Jak už bylo popsáno v kapitole 5.3, spolupracují při organizaci kurzů pro LesPedy, zapojují se do akcí v rámci Týdne lesů i Dne lesů ČR.



Obrázek 15 - Logo Lesy hl. m. Prahy / zdroj:

<http://www.lesnipedagogika.cz/cz/kontakty/subjekty-zapojene-do-lp/>

5.6. Mezinárodní organizace zabývající se lesní pedagogikou

UNECE/FAO Forest Communicators' Network (FCN)

FCN má pověření výboru pro dřevo EHK OSN o lesích a dřevařském průmyslu a Evropské lesnické komise FAO (EFC), s celkovým cílem zlepšit schopnost lesnického a dřevařského sektoru účinně komunikovat uvnitř i vně sektoru, a to prostřednictvím:

1. Poskytování fóra pro mezinárodní interakci a spolupráci při komunikaci související s lesním hospodářstvím;
2. Posílení schopnosti výboru, Komise a pracovní skupiny pro statistiky o lesích, ekonomiku a management, oslovit příslušné organizace, uvnitř i vně odvětví lesního hospodářství, a to i prostřednictvím spolupráce s ostatními týmy specialistů;
3. Rozvoje profesionality lesních komunikátorů zavedením a podporou nejmodernějších a inovativních komunikačních přístupů, posilováním sítí a podporou odborníků v regionu. (Forest pedagogics.eu)



Obrázek 16 - logo Forest Communicators Network / zdroj:

<http://www.forestpedagogics.eu/fcn-subgroup.html/>

V rámci tohoto týmu odborníků pracuje podskupina pro LP, ve které má ČR své zástupce. Cílem této evropské skupiny lesních odborníků je zlepšení informovanosti o lesním hospodářství a lesnictví, výměny zkušeností, pořádání workshopů, příprava a vypracování materiálů a rozvoj internetové stránky www.forestpedagogics.eu. Dále pak pořádání kongresů lesních pedagogů. Letošní, již 11. ročník, se uskuteční 24. – 27. 10. 2016 v Norsku, ve městě Biri. (Forest pedagogics.eu)



Obrázek 17 - Logo mezinárodního sdružení lesních pedagogů / zdroj:

<http://www.forestpedagogics.eu/forest-pedagogics.html/>

5.7. Lesní pedagogika a legislativa v ČR

I když už je tomu téměř 15 let, co byli proškoleni první lesní pedagogové v ČR a LP se začala úspěšně prosazovat jako součást environmentálního vzdělávání, tak do současnosti není institut lesní pedagogiky pevně zakotven v legislativě ČR ani EU. Naštěstí našla alespoň své místo ve významném lesnickém dokumentu EU, a to „Akčním plánu EU pro lesy“. Teprve v dokumentu nazvaném Národní lesnický program II., (s platností do roku 2013), je v klíčové akci č. 15, jenž ukládá povinnost *Zlepšit informovanost veřejnosti o skutečném stavu lesů a potřebách LH*, pod bodem 15.6, zakotvena povinnost „*Rozvíjet lesní pedagogiku*“.

V Akčním plánu Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2010-2012 s výhledem do roku 2015, není sice LP přímo vyjmenována, ale v Opatřeních Cílového stavu č. 14 je uvedeno, že je třeba „*Podporovat projekty a aktivity environmentálního zájmového vzdělávání a osvěty zaměřené na EVVO⁸ (školských zařízení, informačních center, poraden, zoologických a botanických zahrad, knihoven, muzeí, škol, environmentálních NNO, vzdělávacích a dalších institucí určených pro kontakt s veřejností).*“

Lesní pedagogika má své místo i v dalším strategickém dokumentu ČR, a to v Koncepci podpory mládeže na období 2014 - 2020 (dále jen Koncepce 2020), která určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži. Cílem Koncepce 2020, která úzce navazuje na Koncepci státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 – 2013 a Strategii EU pro mládež 2010 - 2018 (EU Youth Strategy, známou také pod názvem Obnovený rámec evropské spolupráce v oblasti mládeže), je přispět ke zvyšování kvality života mladých lidí, zejména prostřednictvím rozvoje jejich osobnosti tak, aby dokázali adekvátně reagovat na neustále se měnící prostředí a využívat svůj tvůrčí a inovativní potenciál v praxi i v aktivní participaci ve společnosti. (Cenia) (Lesy České republiky) (MŠMT)

⁸ EVVO – environmentální výchova, vzdělávání a osvěta

5.7.1. Aktivity lesní pedagogiky a odpovědnost ze zákona

Subjekt poskytující službu lesní pedagogiky nezajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví, života nebo majetku dětí, žáků. Stejně tak konkrétní fyzická osoba (lesník), s výjimkou situace, kdy lesník uzavřel se školou pracovní smlouvu či jinou formu pracovního vztahu. Škola nemůže přenést tuto povinnost na jiný subjekt, neboť jí přímo vyplývá ze školského zákona,⁹ konkrétně z ust. § 29 odst. 2 a také z ust. § 2900 občanského zákoníku.¹⁰ Pokud v průběhu akce bude způsobena škoda žákem, tak podle ust. § 2921 NOZ, společně a nerozdílně se škůdcem, nahradí škodu i ten, kdo nad ním zanedbal dohled. (Puškinová , 2014)

5.7.2. Lesní pedagogika v systému školství

Do systému pedagogických disciplín nebyla dosud LP zařazena. V Pedagogickém slovníku lze však nalézt definici pro „Pedagogiku volného času“, která je formulována takto: *„Pedagogika volného času je disciplína, která se zaměřuje na „výchovné a vzdělávací prostředky napomáhající autonomnímu a smysluplnému využívání volného času dětí, dospívajících i dospělých“.* (Průcha, a další, 2013) Vzhledem k tomu, že LP uskutečňuje vzdělávací programy mimo rámec školní výuky a jsou určeny pro všechny cílové skupiny, bylo by ji možno zařadit pod tuto kategorii. Častěji lze však LP zařadit mezi aktivity, které spadají do programů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (dále jen EVVO).

Tyto programy lze najít v tzv. kurikulárních dokumentech, což jsou pedagogické dokumenty, které vymezují především koncepci, cíle a vzdělávací obsah dané oblasti. Řídicím dokumentem je Národní program rozvoje vzdělávání v ČR, jinak také známý jako „Bílá kniha MŠMT 2001“. (Masarykova univerzita)

Bílá kniha existuje i na úrovni Evropské unie. Bílé knihy Komise jsou dokumenty, které obsahují návrhy na činnost Společenství v určité oblasti. Po schválení Radou, se z Bílé knihy může stát akční program Unie pro danou oblast. Bílá kniha má pro členské státy EU pouze doporučující povahu a je tak nezávazným dokumentem. (Euroskop.cz)

⁹ zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění

¹⁰ zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník (NOZ)

Dalším dokumentem, který vydává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT), jsou Rámcové vzdělávací programy. Jsou určeny pro předškolní, základní, gymnaziální a odborné vzdělávání. Jedná se o dokument státní úrovně, který je závazný pro tvorbu Školních vzdělávacích programů, jelikož normativně stanoví obecný rámec pro jednotlivé etapy vzdělávání.

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je, jak už z názvu vyplývá, dokumentem školní úrovně, kterým se škola profiluje, a kterým určuje podobu vzdělávání na té konkrétní škole. Musí být veřejně přístupný a je součástí dokumentace školy. K jeho vydání je zmocněn ředitel školy. Povinnost vzdělávat, podle vlastního ŠVP, nastala pro všechny základní školy ve školním roce 2007/2008. (Masarykova univerzita)

Součástí ŠVP může být i další dokument, kterým je Školní program EVVO (dále jen ŠP EVVO). Tento program je dlouhodobý, a proto může být zpracován i samostatně. Povinnost vypracovávat ŠP EVVO stanoví školám Metodický pokyn k zajištění environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty, č. j. 16745/2008–22, z roku 2008 (dále jen MP). Tento metodický pokyn poskytuje názorný a konkrétní návod, jakým způsobem realizovat environmentální vzdělávání ve škole a jak tuto realizaci zakotvit v dokumentech školy. (MŠMT)

EVVO je preventivním nástrojem životního prostředí a v § 16 z. č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, je formulována takto: *„Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.“*

Ředitel školy také určí z řad pedagogů tzv. koordinátora EVVO. Jedním z bodů náplně práce koordinátora EVVO je iniciace spolupráce s dalšími partnery v oblasti EVVO, např. s environmentálně zaměřenými neziskovými organizacemi (nestátními i zřízenými veřejnou správou) v regionu, se středisky ekologické výchovy a ostatními školami. (MŠMT)

Ve slovníčku výše uvedeného MP je v bodě 6 charakterizováno „Neformální vzdělávání“ jako *„Vzdělávání, které je zaměřeno na získání vědomostí, dovedností a kompetencí, které mohou zlepšit společenské i pracovní uplatnění. Neformální vzdělávání je poskytováno v zařízení zaměstnavatelů, soukromých vzdělávacích institucích, nestátních neziskových organizací, ve*

*školských zařízeních a dalších organizacích. Patří sem např. organizované volnočasové aktivity pro děti, mládež a dospělé, kurzy cizích jazyků, počítačové kurzy, rekvalifikační kurzy, ale také krátkodobá školení a přednášky. **Nutnou podmínkou pro realizaci tohoto druhu vzdělávání je účast odborného lektora, učitele či proškoleného vedoucího. Nevede k získání stupně vzdělání.***“ (MŠMT)

LP tedy zcela jistě patří do Neformálního vzdělávání v rámci EVVO, jelikož je zajišťována certifikovanými lektory.

5.7.2.1. Lesní pedagogika jako vyučovací předmět

Na základních školách se LP jako samostatný předmět nevyučuje, ale mohla by být zařazena právě do ŠP EVVO jako neformální vzdělávání.

Ze 7 lesnických středoškolských zařízení¹¹, má pouze SLŠ Hranice LP zařazenu do osnov, a to jako volitelný předmět. LP se zde vyučuje již od roku 2011. (Střední škola lesnická Hranice (1)) Střední odborná škola lesnická a strojní ve Šternberku zase provozuje aktivity LP v rámci EVVO, a to od roku 2007. Střední lesnická škola a Střední odborné učiliště Křivoklát má ve svých osnovách, v rámci vzdělávacího okruhu Ekologie lesa, zahrnutý předmět Environmentální výchova. Vzhledem k tomu, že se jedná o lesnickou školu, dá se předpokládat, že se zde žáci s LP seznámí.

Z vysokých škol, jako první, zavedla výuku LP coby nepovinný předmět Univerzita Palackého v Olomouci, a to od akademického roku 2009/2010.

Také Česká zemědělská univerzita v Praze zařadila LP do výuky. LP, jako jedna z tematických částí předmětu „Městského lesnictví I“, se vyučuje od roku 2010. Později došlo k zakomponování lesní pedagogiky do názvu předmětu „Městské lesnictví a lesní pedagogika“. (Zdroj: doc. Ing. Kuneš I., Ph.D., pedagog ČZU, e-mail ze dne 19.4.2016)

¹¹ Informace byly získány prostudováním osnov jednotlivých oborů, a to na internetových stránkách následujících škol: Česká lesnická akademie Trutnov (střední a vyšší odborná škola), Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov, Střední lesnická škola a Střední odborné učiliště Křivoklát, Střední lesnická škola Hranice, Střední lesnická škola Žlutice, Střední odborná škola lesnická a strojní Šternberk

Mendelova univerzita v Brně LP vyučuje také, a je možné si ji zvolit jak v bakalářském studijním oboru Lesnictví, tak i v navazujícím magisterském oboru Lesní inženýrství.¹²

5.8. Lesní pedagogika v některých evropských zemích

RAKOUSKO

Jak už bylo řečeno v úvodu, nejlépe propracovaný systém aktivit LP vybudovali lesníci v Rakousku. Celkem 11 center LP a 1 školicí středisko v Gmundenu, zajišťuje dostatek vyškolených LesPedů. Současně má LP oporu i v legislativě, kdy je určena povinnost LP provádět v rámci školního vzdělávání. Trochu protichůdná je pak možnost školy tuto aktivitu odmítnout a nahradit ji jinou, např. sportem. LP se jako povinný předmět vyučuje na Vyšší škole lesnického hospodářství a jako volitelný na nižších lesnických školách.

Lesním pedagogem se může stát ten, kdo se zúčastní semináře, praxe a projektové práce a následně tak získá certifikát. Pokud chce v budoucnu čerpat finanční podpory, tak musí mít vzdělání lesnického typu nebo úspěšně absolvovat zkoušku z lesnického minima.

Aktivity spojené s LP jsou financovány ze zdrojů EU, státního rozpočtu a od zájemců. Informace o LP v Rakousku lze nalézt na internetových stránkách www.waldpaedagogiknetwork.at. (Pädagogische Arbeit im Wald 2)

NĚMECKÁ SPOLKOVÁ REPUBLIKA

Tato země je tvořena jednotlivými spolkovými zeměmi, ve kterých se přístup k LP různí. Neexistuje zde žádný standard vzdělávání LesPedů a povinnost vykonávat LP není zakotvena ve všech zemských zákonech. Obecně je zatím cílena na děti v mateřských školách a 1. stupni základních škol.

¹² Informace byly získány prostudováním studijních plánů uvedených oborů na internetových stránkách škol

Speciální koncepci pro LP vypracovala spolková země Brandenbursko. LP zde má oporu ve spolkovém lesním zákoně. Cílovými skupinami jsou zde všechny, které byly již vyjmenovány v kapitole 5.4 Cílové skupiny, této práce.

Jelikož zde neexistuje žádné vzdělávací středisko specializované na LP, tak se zde LesPedem může stát každý ... lesník, vlastník lesa, myslivec či ekolog. Aktivity LP jsou podporovány Ministerstvem zemědělství, lesnictví i školství. Cílem LP je oslovit i osobnosti veřejného života, které mají vliv na veřejné mínění, např. známí lékaři, politici či novináři a právníci.

V rámci LP se provozují lesní školky, různé stezky a vydávají se publikace a pomůcky. Bližší informace k LP lze najít na několika webových odkazech:

www.waldsolarheim.de; www.forstverein.de a www.jagd-online.de.
(Pädagogische Arbeit im Wald 2)

POLSKO

V Polsku spravují 80% lesů Lasy Państwowe (státní lesy), které také organizují aktivity LP. U každé správy tak pracuje alespoň jeden LesPed, který má LP přímo v pracovní náplni.

LP je zaměřena na všechny cílové skupiny. Jednotlivé akce jsou oproti rakouskému modelu delší – místo 4 hodin trvají 5 – 6 hodin. Financování zajišťují státní lesy a současně se vybírá poplatek ve výši 50 centů na účastníka akce.

LP má formu 4 na sebe navazujících programů (podle ročních období) a konají se vždy pro stejnou skupinu. Ta pak po absolvování posledního programu získá osvědčení. Je zajímavostí, že maturant absolvuje průměrně kolem 30 hodin LP.

V rámci LP také pořádají různé výstavy a soutěže. Zvláštností LP provozované v Polsku je fakt, že se zaměřují na přesné určování druhů flory a fauny. Informace k LP lze nalézt na stránkách státních lesů www.lp.gov.pl.
(Pädagogische Arbeit im Wald 2)

I když je LP v Polsku velmi rozvinutá, tak není u nás tento model příliš známý a zahraniční spolupráce v tomto směru není téměř žádná. (Procházková, 2005)

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen Národného lesníckeho centra, je organizáci, ktorá sa od roku 2000 zaoberá LP a tiež organizuje vlastné vzdelávacie kurzy pre LesPedy. Tieto kurzy sú v rozsahu 65 hodín.

Nejlépe funguje LP u TANAP¹³, kde majú lesníci LP v popisu práce. Ďalší organizáci, ktorá má propagovať aktivity LP, je občanské združenie ALEA – Agentura pre podporu lesníckych a ekologických aktivít. Ďalej zabezpečuje organizáciu akcií LP a pripravuje potrebné pomôcky.

Mnohé lesnícke subjekty začínajú v rámci svojho PR tiež organizovať akcie typu LP, ale jedná sa o masové akcie a iba jednodenné. Informácie o LP lze získať na www.eduforest.sk/uvvplvh alebo na www.alea.sk. (Pädagogische Arbeit im Wald 2)

MAĎARSKÁ REPUBLIKA

V Maďarsku tiež nie je vytvorený jednotný systém prevádzky LP. Lesnícke školy sú založené súkromnými vlastníky lesů. V rámci oživenia výuky a propagácie lesníctva, tiež ponúkajú rôzne programy v oblasti LP, športu, turistiky, a tiež ubytovania. Jedná sa napríklad o Lesní školu v Soproni. Tieto akcie sa organizujú pre širokú verejnosť. Podrobnosti sú k dispozícii na www.tabor.sopron.hu. (Pädagogische Arbeit im Wald 2)

5.9. Lesní pedagogika a možnosti finanční podpory

Subjekty prevádzkujúce činnosť spočívajúcu vo výkone LP, môžu o dotácie na infraštruktúru určenú na posilnenie spoločenských funkcií lesů, a tiež i na lesní pedagogiku, žiadať napríklad z *Programu rozvoja venkova 2014-2020*, ktorý patrí pod MZE (operácia 8.5.2 Neproduktívne investície v lesoch), alebo tiež napríklad z *Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020*, eventuálne z operačných programů preshraničnej spolupráce. Oba programy spadajú do kompetencie Ministerstva pre miestny rozvoj. (SVOL)

¹³ TANAP = Tatranský národný park; jeho správa sídli v Tatranské Štrbě

Národní dotace MZE – dotace na projekty Nestátních neziskových organizací (dále jen NNO)

V roce 2015 byly podporovány projekty v následujících oblastech:

- Vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů (**EVVO**, vzdělávací aktivity, využívání kulturního dědictví pro vzdělávání a výchovu, profesní vzdělávání a zvyšování kvality)
- Zájmová a další volnočasová činnost pro děti a mládež (MTZ pro mimoškolní zájmové aktivity dětí a mládeže, **lesní pedagogika**, dobrovolnictví)
- Udržitelný rozvoj, ochrana spotřebitele, bezpečnost a kvalita potravin, ochrana ŽP, podpora venkova

Další právnické a fyzické osoby, které mají poskytování vzdělávacích služeb v hlavním předmětu činnosti (např. SVOL – projekt „Poznávej les všemi smysly“), mohou získat podporu až do výše 70%.

Národní dotace MŽP – Národní program Životní prostředí (financuje SFŽP)¹⁴

Podprogram IV. 1 Podpora EVVO je rozdělen do dvou oblastí:

- a) Podpora environmentálních vzdělávacích programů – žadatelem mohou být obce, svazky obcí, OPS, nadace, školy...
- b) Osvětové aktivity – žadatelé jsou shodní jako v bodě a)

¹⁴ SFŽP = Státní fond životního prostředí

Národní dotace MŠMT – Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO na období 2011-2015

Program č. 2 – Podpora vybraných forem práce s neorganizovanými dětmi a mládeží

- žadateli mohly být pouze vybrané NNO (spolky, ústavy, OPS, účelová zařízení registrovaných církví, jež mají předmět činnosti práce s dětmi a mládeží
- pokud byla LP součástí vyučování, tak se podpora neposkytovala
- pokud byla LP jako mimoškolní činnost, bylo možno podporu poskytnout

Pro rok 2016 budou stanovena nová pravidla, takže dotační program není zatím schválen.

Dotace z rozpočtu Středočeského kraje

Program 2015 pro poskytování dotací z rozpočtu Středočeského kraje na Environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu

Účel dotace podle tematických zadání:

- Programy, osvětové akce, přednášky, semináře, odborné exkurze do chráněných lokalit, pobyty v naučných střediscích ekologické výchovy, naučné stezky
- Realizace „zelené školní učebny“ – přeměna tradičních školních zahrad
- Přeměny zahrad u mateřských škol (dále jen MŠ) na zahrady a hřiště v přírodním stylu, podpora lesních MŠ na nákup vybavení a herních prvků
- Technické a odborné zázemí středisek EVVO a jejich aktivit (stavby, vybavení)

Určeno pro žadatele: právnické osoby, NNO, OSVČ i fyzické osoby nepodnikající a obce i příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem není Středočeský kraj a které vyvíjejí ve Středočeském kraji veřejně prospěšnou činnost v oblasti EVVO (SVOL)

Projekty EVVO podpořené Středočeským krajem v roce 2015 ve sledovaných okresech:

ZO ČSOP Ekocentrum Říčany - Podpora a rozšíření aktivit v Lesním klubu Pramínek - 283 800,- Kč

Základní škola a mateřská škola J. A. Komenského v Novém Strašecí - Environmentální výchova v Základní škole a mateřské škole v Novém Strašecí - 566 145,- Kč

Občanské sdružení pro Srbín - Příroda je naše II - 141 425,- Kč

6. Evidence lesních pedagogů

Jak už bylo uvedeno dříve, tak v současné době existuje v ČR několik organizací, které se zabývají LP. Žádná z těchto organizací však nemá za povinnost vést evidenci dosud proškolených LesPedů. Proto bylo velice obtížné potřebné údaje získat.

Úkolem SLP v Hranicích je, dle jeho stanov a kromě jiného, podporovat, pomáhat, eventuálně koordinovat činnost LesPedů v ČR. I když se o jejich evidenci stanovы nezmiňují, tak se SLP v současné době pokouší vytvořit databázi vyškolených LesPedů. Snaží se je oslovit prostřednictvím dopisu umístěného na webových stránkách SLŠ, kde je jim nabízeno členství ve SLP. Pokud nemá LesPed zájem o členství, může se stát jen členem příznivcem, který sice nemá hlasovací právo a nemůže být volen do orgánů SLP, ale bude informován o dění v LP. (Střední škola lesnická Hranice (3))

V současné době SLP disponuje pouze počty vyškolených LesPedů, a to od roku 2007 do roku 2015. Za tuto dobu absolvovali kurz celkem 974 LesPedi, jak je vidět z tabulky č. 2. V průměru bylo vyškolen 109 osob ročně.

Tabulka 2 - Počty proškolených lesních pedagogů r. 2007 - 2015

ROK	POČET PROŠKOLENÝCH LESPEDŮ
2007	101
2008	107
2009	93
2010	83
2011	143
2012	100
2013	113
2014	98
2015	136
CELKEM	974

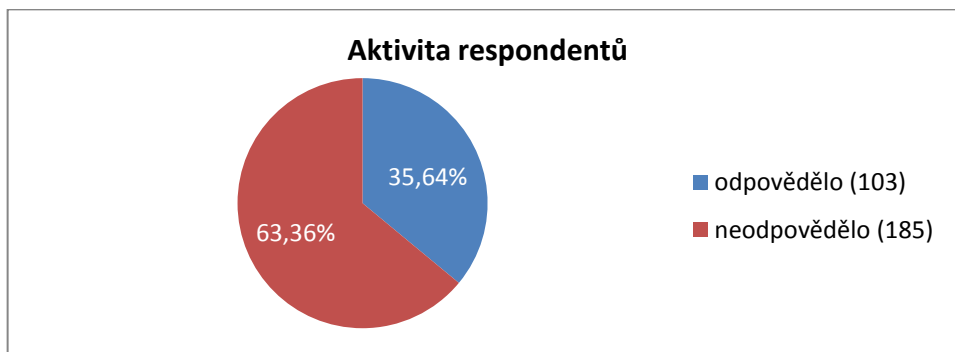
Z tohoto počtu jich 6 pracuje v organizaci LHMP, kde se LP věnují od roku 2008. (Lesy hl. m. Prahy)

LČR se zabývají lesní pedagogikou od roku 2002 a mají proškoleno celkem 233 lesních pedagogů. Dalších 18 uchazečů, z řad zaměstnanců LČR, je přihlášených na kurz, který proběhne v červnu tohoto roku. LP je u LČR metodicky řízena prostřednictvím referenta lesní pedagogiky (ředitelství LČR Hradec Králové). V rámci vytvoření dobře fungující komunikační sítě mezi referentem a lesními pedagogy, byli ustanoveni na každém krajském ředitelství koordinátoři lesní pedagogiky. (Zdroj: Bc. Lívová K., zaměstnanec LČR, e-mail ze dne 18.4.2016)

Jak bylo řečeno výše, neexistuje v současné době platná a řádná evidence LesPedů, takže se mi nepodařilo získat bližší informace, jako je např. údaj o jejich bydlišti. Tento údaj jsem chtěla využít pro zjištění, zda je ve vybraných okresech dostatečný počet LesPedů k pokrytí případné poptávky ZŠ o aktivity LP.

7. Dotazníkový průzkum

Celkem bylo osloveno 288 respondentů /škol/. Svoji odpověď odeslalo pouze 103, což je 35,64 % (viz graf č. 1). Nejvíce respondentů bylo z okresu Praha – východ a nejméně z okresu Praha – západ (viz graf č. 1).

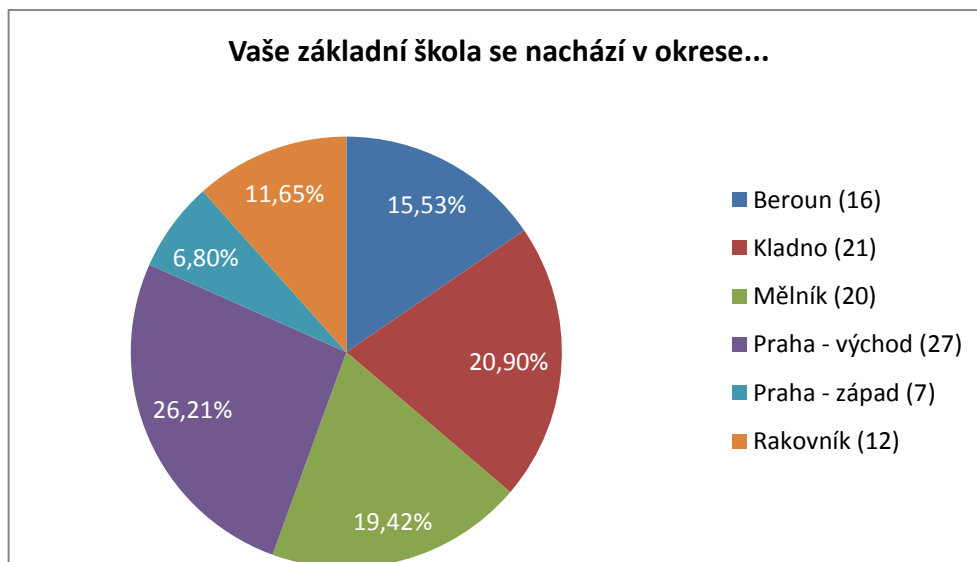


Graf 1- Aktivita respondentů

7.1. Vyhodnocení jednotlivých otázek

1) Vaše škola se nachází v okrese ...

V první otázce měli respondenti zodpovědět, ve kterém z uvedených okresů se jejich škola nachází. Rozdělení bylo důležité pro další hodnocení.



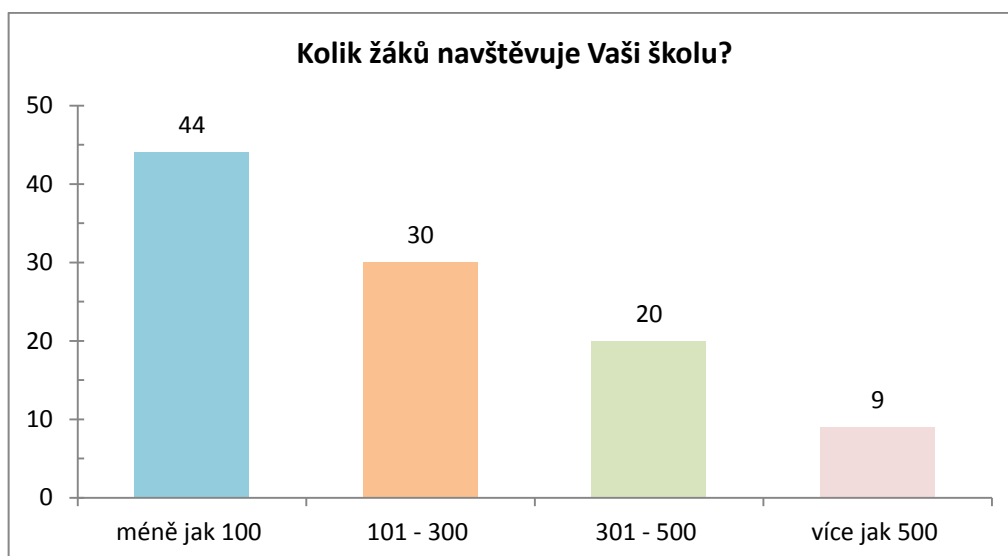
Graf 2 - Počet zúčastněných škol podle okresu

2) Kolik žáků navštěvuje Vaši školu?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda o aktivity, mimo vyučovací rámec, mají zájem spíše školy menší či větší. Respondenti měli na výběr z následujících odpovědí:

- méně jako 100
- 101 – 300
- 301 – 500
- více jak 500

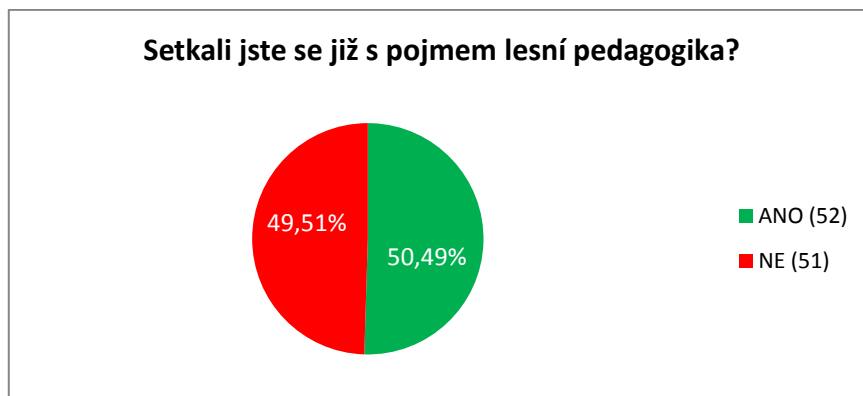
Jak vyplývá z následujícího grafu, tak méně jak 100 žáků mělo nejvíce škol, a to 44. Pouze 9 škol navštěvuje více jak 500 žáků.



Graf 3 - Rozdělení škol podle počtu žáků

3) Setkali jste se již s pojmem lesní pedagogika?

Na tuto otázku bylo možno odpovědět jen ANO nebo NE. Výsledky jsou vyrovnané, jak ukazuje graf č. 4. O necelé jedno procento (0,98%) vede odpověď ANO. Pokud respondent odpověděl ANO, tak přecházel na otázku č. 4. Při odpovědi NE, následoval přechod na otázku č. 9.



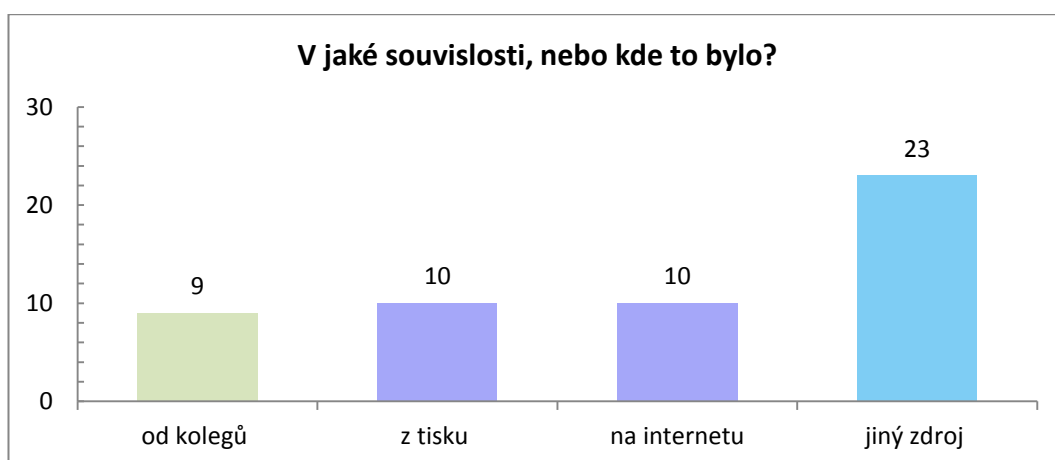
Graf 4 - Povědomost respondentů o pojmu lesní pedagogika

4) V jaké souvislosti nebo, kde to bylo?

U této otázky dostali respondenti na výběr jednu z těchto možností:

- od kolegů
- na internetu
- z tisku
- jiný zdroj

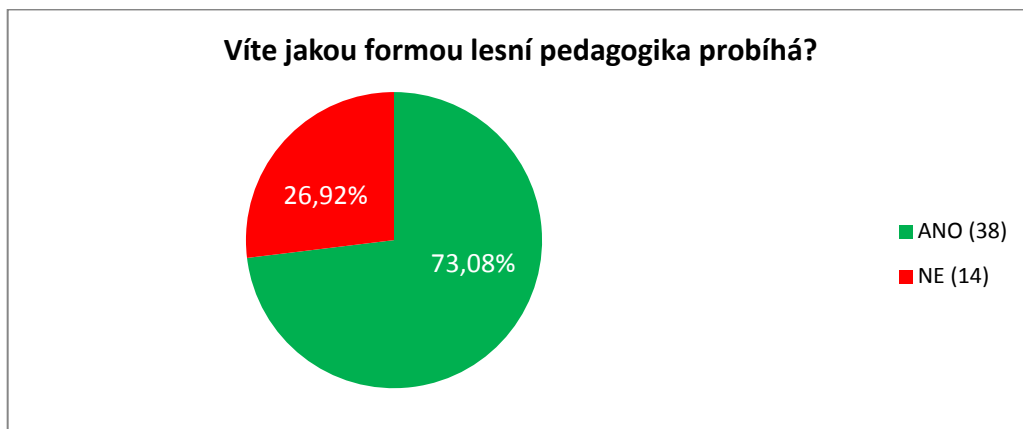
Nejvíce odpovědí byl „jiný zdroj“ a nejméně pak „od kolegů“. Odpovědi u zbylých možností byly vyrovnané, jak je vidět z následujícího grafu. Pokud respondent zvolil možnost „jiný zdroj“, bylo možné jej konkrétně vypsát. Žádný z respondentů tak bohužel neučinil, takže další možnosti nejsou známy, což je škoda.



Graf 5 - Zdroje informací o lesní pedagogice

5) Víte, jakou formou lesní pedagogika probíhá?

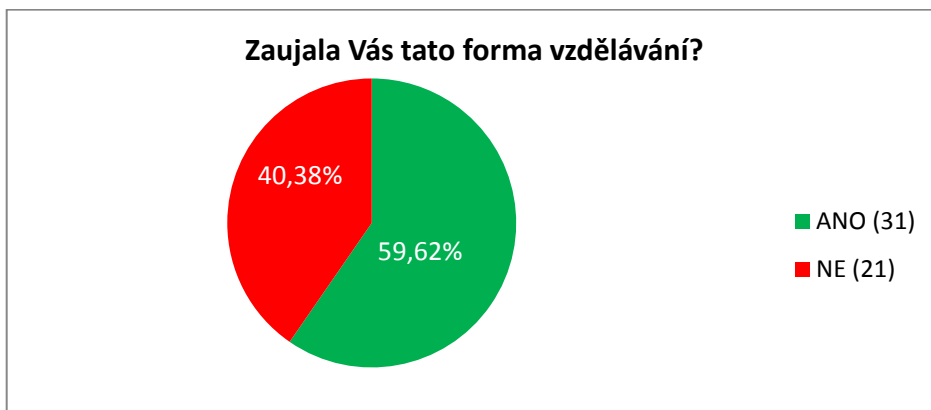
Tato otázka navazovala na otázku č. 4 a respondenti mohli opět volit jen mezi odpovědí ANO nebo NE. Z 52 respondentů, kteří dříve odpověděli, že už se s pojmem lesní pedagogika setkali, 14 nevědělo, jakou formou probíhá, jak ukazuje tento graf. Při odpovědi ANO následovala otázka č. 6 a při odpovědi NE otázka č. 10.



Graf 6 - Informovanost respondentů o způsobu průběhu lesní pedagogiky

6) Zaujala Vás tato forma vzdělávání?

Otázka navazovala na otázku č. 3, pokud na ni respondenti odpověděli kladně a opět mohli odpovědět jen ANO nebo NE. Z 52 respondentů odpovědělo kladně 31 a záporně 21, jak je vidět z grafu č. 7. Při kladné odpovědi následovala otázka č. 7 a při záporné otázka č. 15.



Graf 7 - Vyjádření zájmu o vzdělávání formou lesní pedagogiky

7) Přivítali byste lesní pedagogiku jako doplněk výuky?

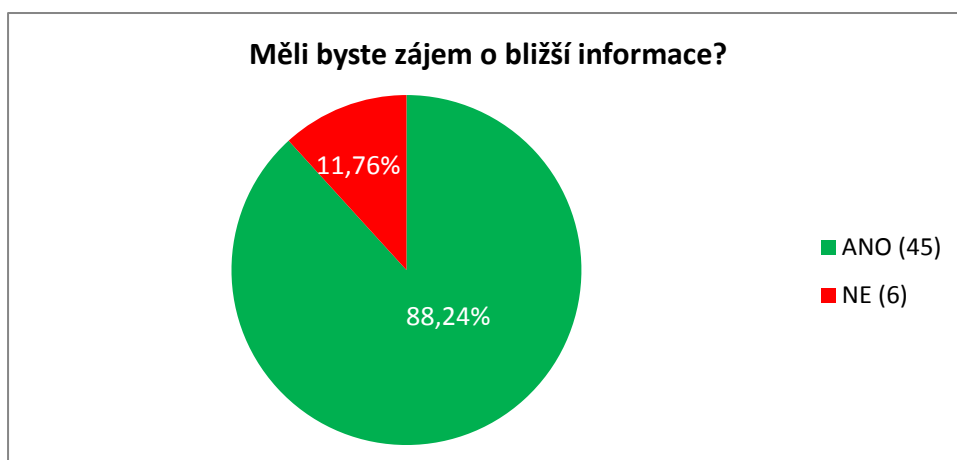
Opět se jednalo o uzavřenou otázku, kdy respondenti mohli volit pouze odpověď ANO či NE. Všichni respondenti, kteří na předchozí otázku odpověděli kladně (31), vyjádřili zájem. Následující otázka byla č. 12.

8) Z jakých důvodů ne?

Tato otázka zůstala bez odpovědi, jelikož všichni respondenti v předchozí otázce odpověděli kladně.

9) Cílem lesní pedagogiky je posílit pozitivní přístup veřejnosti k přírodě jako takové, ale zejména k lesu. Dále naučit vnímat děti i jejich rodiče les všemi smysly a ve všech zákonitostech a souvislostech. Vypěstovat v dětech zájem o les pomocí interaktivních her, kdy se díky osobnímu prožitku snáze naučí, jak o les a jeho obyvatele pečovat a jak je chránit. Pod vedením lesnický vzdělaných pracovníků mají možnost nahlédnout pod „pokličku“ práce lesníka, myslivce i dřevorubce. Měli byste zájem o bližší informace?

Tato otázka následovala, pokud respondenti v otázce č. 3 odpověděli záporně, tj. že se ještě s pojmem lesní pedagogika nesetkali. Celkem tedy odpovídal 51 respondent. Pouze 6 respondentů odpovědělo, že nemají zájem o bližší informace. V případě kladné odpovědi následovala otázka č. 10, a v opačném případě se pokračovalo otázkou č. 13. Grafické vyjádření je v grafu č. 8.



Graf 8 - Vyjádření zájmu o bližší informace

10) Měli byste zájem o vzorovou ukázkou?

Tato otázka měla návaznost jak na otázku č. 9, pokud na ni respondent odpověděl kladně, tak i na otázku č. 5, pokud odpověděl záporně (Víte, jakou formou lesní pedagogika probíhá?). Celkem tak odpovídalo 59 respondentů. Pouze 4 nevyjádřili zájem, jak je vidět z následujícího grafu. Následovala otázka č. 11.



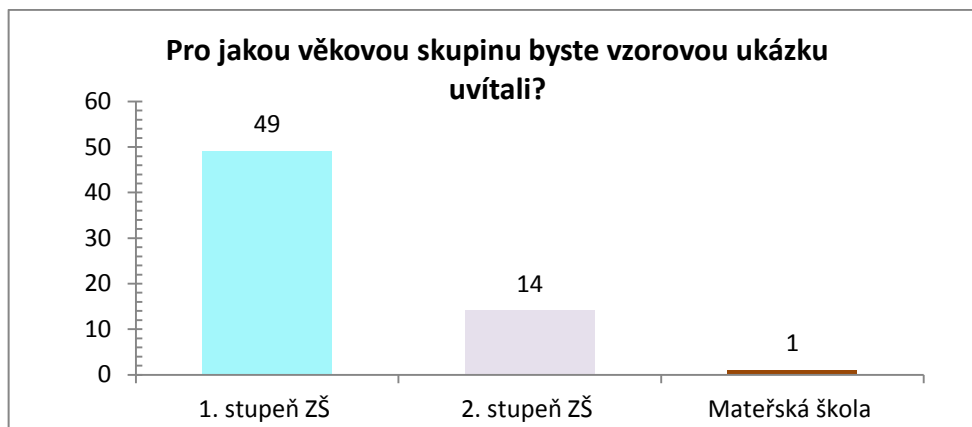
Graf 9 - Zájem respondentů o vzorovou ukázkou

11) Pro jakou věkovou skupinu byste vzorovou ukázkou uvítali?

Respondenti mohli zaškrtnout více možností a měli na výběr z těchto možností:

- 1. stupeň ZŠ
- 2. stupeň ZŠ
- Mateřská škola

Nejvíce respondentů z 55 projevilo zájem o ukázkou pro 1. stupeň ZŠ, pak následoval 2. stupeň ZŠ a jen 1 respondent měl zájem i pro MŠ, jak je znázorněno v grafu č. 10. Dále následoval přechod na otázku č. 12.



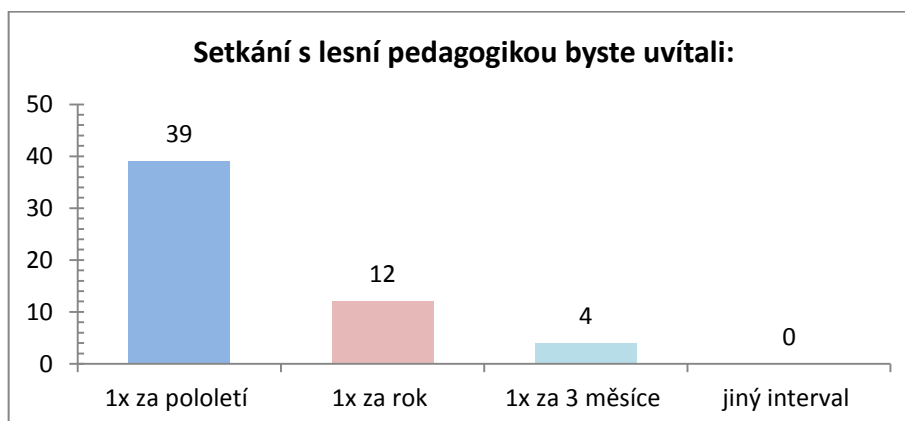
Graf 10 - Skupiny pro vzorovou ukázkou

12) Setkání s lesní pedagogikou byste uvítali:

Zde mohli respondenti vybírat jednu z následujících možností:

- 1x za pololetí
- 1x za rok
- 1x za 3 měsíce /roční doby/
- jiný interval

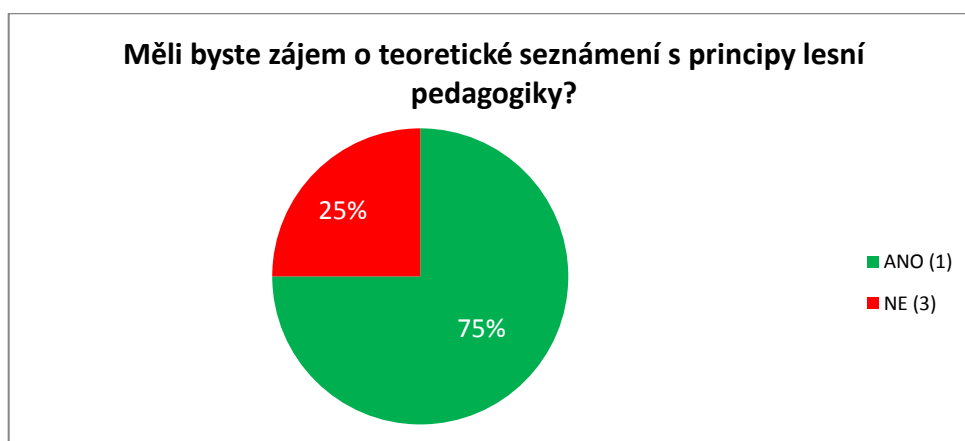
Odpovídalo 55 respondentů a nejvíce odpovědí bylo 1x za pololetí. Tak odpovědělo 39 respondentů. Následovalo 1x za rok a pak 1x za 3 měsíce podle roční doby. Jiný interval nevybral nikdo. Vše je dobře viditelné na následujícím grafu. Další otázka byla č. 14.



Graf 11 - Požadovaná četnost setkání s lesní pedagogikou

13) Měli byste zájem o teoretické seznámení s principy lesní pedagogiky? (setkání vyučujících s lektory lesní pedagogiky)

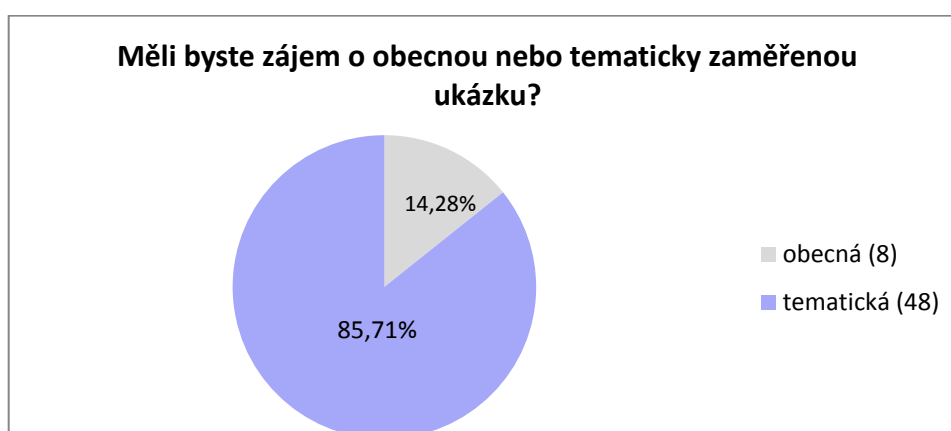
Tato otázka byla určena respondentům, kteří v otázce č. 10 odpověděli, že nemají zájem o vzorovou ukázkou. Cílem byla snaha probudit zájem. V případě kladné odpovědi následovala otázka č. 14 a v případě záporné otázka č. 15. Pouze 1 respondent ze 4 odpověděl kladně. Viz graf č. 12.



Graf 12 - Zájem o teorii

14) Měli byste zájem o obecnou nebo tematicky zaměřenou ukázkou?

Z 56 respondentů mělo pouze 8 zájem o obecnou ukázkou, jak je patrné z grafu č. 13. Pak následoval přechod na otázku č. 16.



Graf 13 - Zaměření vzorové ukázky

15) Proč Vás lesní pedagogika nezaujala?

Tato otázka byla určena respondentům, kteří v otázce č. 6 odpověděli, že je tato forma vzdělávání nezaujala. Celkem tak odpovídal 21 respondent. Odpovědi byly voleny formou výběru z možností, s tím, že bylo možno zaškrtnout více odpovědí. Respondenti mohli vybírat z těchto možností:

- podobné akce uskutečňují i jiné organizace
- nemáme finanční prostředky
- žáci se nedozvědí nic nového, než co je v osnovách
- je to časově a organizačně náročné
- jiný důvod (vypisovací)

Vybrány byly všechny možnosti a jako jiný důvod respondenti uvedli:

- zrušení školy
- preference jiného druhu pedagogiky
- máme handicapované žáky, je to pro ně náročné
- máme čas jen na vlastní výuku, jiné aktivity omezujeme

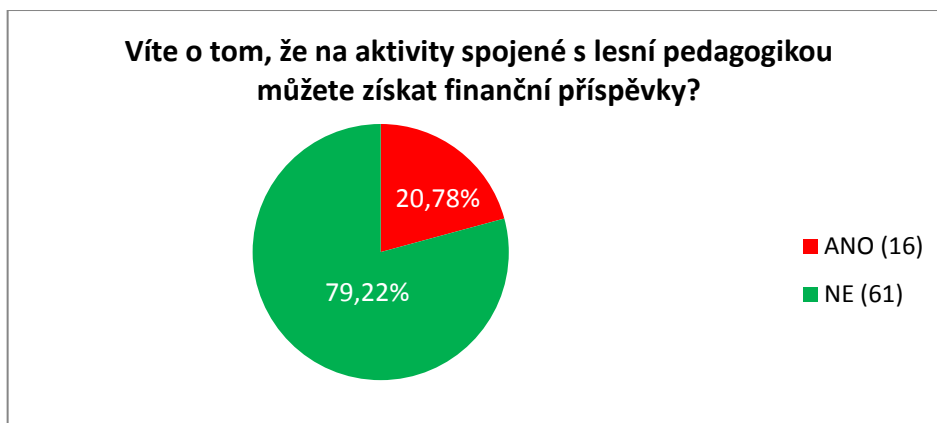
Nejvíce respondentů odpovědělo, že podobné akce uskutečňují i další organizace. Rozložení odpovědí znázorňuje tabulka č. 2. Následovala otázka č. 16.

Tabulka 3 - Důvody nezájmu o lesní pedagogiku

Důvod	Počet
podobné akce uskutečňují i další organizace	14
nemáme finanční prostředky	8
žáci se nedozvědí nic nového, než co je v osnovách	4
je to časově a organizačně náročné	6
zrušení školy	1
máme handicapované žáky, je to pro ně složité	1
preferenze jiného směru pedagogiky	1
máme čas jen na vlastní výuku, jiné aktivity omezujeme	3

16) Víte o tom, že na aktivity spojené s lesní pedagogikou můžete získat finanční příspěvky?

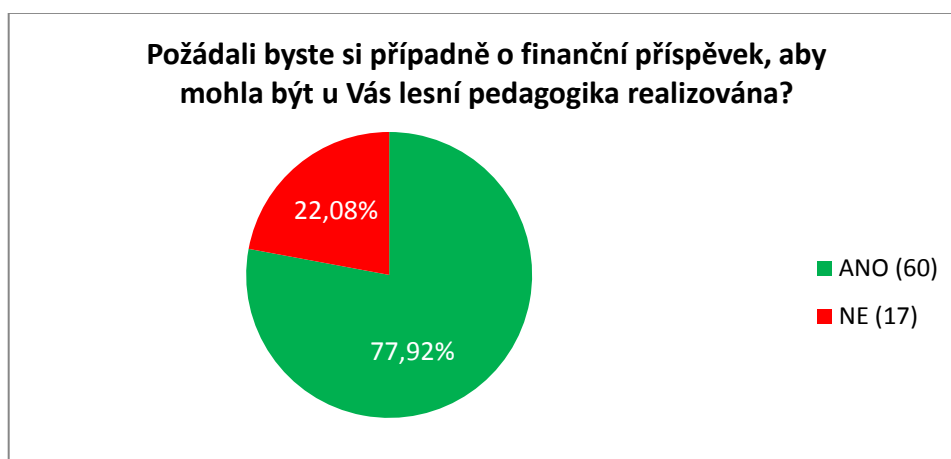
Ze 77 respondentů, vědělo o možnosti získat finanční příspěvek, jen 16 z nich. Viz graf č. 14. Následoval přechod na poslední otázku č. 17.



Graf 14 - Informovanost o možnosti finančních příspěvků

17) Požádali byste si případně o finanční příspěvek, aby mohla být u Vás lesní pedagogika realizována?

U 60 respondentů ze 77, byla odpověď ANO, což je pozitivní. Situaci vyjadřuje graf č. 15.



Graf 15 - Případné žádosti o finanční příspěvek

8. Výsledky

Jednotlivé vybrané okresy se liší jak svou rozlohou, tak i rozlohou lesů, které dané území pokrývají, jak ukazuje tabulka č. 4. Nejméně lesnatým okresem je okres Mělník následovaný okresem Kladno. Naopak nejvíce lesnatým okresem je okres Rakovník a po něm okres Beroun. Oba pražské okresy mají lesnatost obdobnou.

Tabulka 4 - Lesnatost vybraných okresů

Okres	rozloha v km ²	z toho lesy v %	rozloha lesů v km ²
Mělník	701	18,8	132
Kladno	720	20,2	145
Praha - západ	580	27,6	160
Praha - východ	755	22,5	170
Beroun	704	38,6	272
Rakovník	896	37,8	339

Nejvíce odpovědí bylo z okresu Praha – západ, který svou lesnatostí patří ke středně zalesněným okresům. Následoval jej okres Rakovník, kde se dal tento výsledek, díky velikosti rozlohy lesů, předpokládat. Překvapivý je zájem respondentů z okresu Mělník, kde je lesnatost nejmenší. Naopak překvapivý je skoro nezájem respondentů z okresu Beroun, tedy druhého nejlesnatějšího okresu. Nejméně respondentů bylo z okresu Praha – východ, který je, stejně jako Praha – západ, středně lesnatý. Počty odpovědí vyjadřuje tabulka č. 5.

Tabulka 5 - Počty respondentů

Okres	počet škol	počet odpovědí	vyjádření v %
Praha - západ	60	27	45,0%
Rakovník	27	12	44,4%
Mělník	50	20	40,0%
Kladno	58	21	36,2%
Beroun	45	15	35,5%
Praha - východ	48	7	14,6%

8.1. Beroun

V okrese Beroun bylo osloveno celkem 45 respondentů a dotazník vyplnilo 16 z nich, což je 35,5%. Polovina škol odpověděla, že už se s LP setkala. Většina škol měla méně jak 100 žáků. Všechny školy, které se s LP ještě nesetkaly, by ji rády zařadily do výuky. Shodně odpověděly, že by měly zájem o obecnou ukázkou a pro 1. stupeň. Žádná z nich nevěděla o možnosti finanční podpory, ale požádaly by si o něj. Ze škol, které odpověděly ano, by ji většina také uvítala jako doplněk výuky a o možnosti zažádat si o příspěvek věděla polovina z nich. Také by chtěly LP zařadit pro 1. stupeň. Frekvence by měla být 1x za pololetí.

8.2. Kladno

V kladenském okrese vyplnil dotazník 21 respondent z 58 celkem oslovených. To představuje 36,2 %. Více jak 2/3 z nich se s pojmem LP nesetkala. V tomto okrese převažoval počet škol s počtem žáků mezi 101 – 300, pak následovaly s počtem menším jak 100. U všech škol převládla odpověď, že by měly zájem o obecnou ukázkou, pro 1. stupeň a jako doplněk výuky by ji chtěly 1x za pololetí. Téměř všechny školy neměly povědomost o tom, že by si mohly zažádat o finanční příspěvek, ale všechny by si požádaly, pokud by bylo třeba.

8.3. Mělník

V okrese Mělník existuje 50 škol a odpověď odeslalo 20 z nich, což je 40%. Z 20 škol se již s pojmem LP setkala 9 z nich. Všechny by ji však rády zařadily do výuky a měly by také zájem o aktivity pro 1. stupeň a zase převládla odpověď frekvence 1x za pololetí. Co se týkalo případné ukázky, tak opět převládla, skoro jednohlasně, obecná. O možnosti příspěvků nevěděli téměř nikdo, ale pokud by bylo třeba, tak by si o ně zažádali.

8.4. Praha – východ

V okrese Praha – východ se nachází nejvíce škol z vybraných okresů, a to celkem 60. Dotazník vyplnilo 27 z nich, což je 45%. V tomto okrese se také zapojilo nejvíce škol s počtem žáků nad 500. Nejvíce odpovědí bylo však opět ze škol s počtem žáků menším jak 100. Povědomost o LP měla polovina ze

zúčastněných škol. Opět jasně převládá 1. stupeň, ale výrazně se změnila frekvence. Polovina škol by ráda setkání s LP zařadila 1x za pololetí, ale druhá 1x za 3 měsíce (podle ročních dob). Zrovna tak nastal zvrát v otázce ukázky. Zde dostala šanci jak obecná, tak tematická, a to přesně shodným počtem odpovědí. S finančním příspěvkem to však bylo stejné jako u předchozích okresů.

8.5. Praha – západ

V tomto okresu je 48 škol a svoji odpověď zaslalo jen 7, což představuje pouze 14,6%. Ze 7 zúčastněných se 4 již s LP setkala. Tyto 4 školy navštěvuje mezi 101 - 300 žáky. Zbytek škol měl opět méně jak 100 žáků. Všechny by měly zájem o obecnou ukázkou a případná frekvence ve výuce zase převládla 1x za pololetí. Žádná ze škol nevěděla o možnosti příspěvku a většina by si o něj zažádala.

8.6. Rakovník

Okres Rakovník je nejmenší, co se počtu škol týká. Je jich zde 27 a dotazník vyplnilo 12 z nich. To představuje 44,4%. Polovinu škol navštěvuje 101 – 300 žáků, dále pak převážily školy s počtem pod 100 žáků. Přesně polovina o LP ještě neslyšela. Všechny školy by však měly zájem ji zařadit do svého plánu výuky a to opět 1x za pololetí. I zde se školy shodly na obecné ukázce. Stejně jako u předchozích okresů, zde nebyla povědomost o možnostech financování, ale ochota, požádat si o příspěvek, ano.

9. Diskuse

Z celého průzkumu byly nejdůležitější 3 otázky. Otázka č. 3, „Setkali jste se již někdy s pojmem Lesní pedagogika?“, otázka č. 9, „Měli byste zájem o bližší informace?“ a především otázka č. 15, „Proč Vás Lesní pedagogika nezaujala?“. Odpovědi na tyto otázky měly přispět k lepší komunikaci s veřejností a dalšímu plánování.

Skutečnost, že se polovina z respondentů s pojmem LP, dosud nesešla, svědčí o tom, že není tato aktivita v dostatečné míře propagována a veřejnost není dost informována. Je nutné připomenout, že se jedná o školy, které mají za povinnost environmentální výchovu a vzdělávání v rámci výuky aplikovat.

Pozitivním zjištěním je fakt, že většina z těchto respondentů, projevila zájem o bližší informace, a tudíž se nechá předpokládat, že po seznámení se s principy LP, alespoň někteří z nich, pak budou LP zařazovat do svých plánů.

Nejzásadnější otázkou však byla otázka, týkající se nezájmu o LP. Nejfrekventovanější odpověď byla, že podobné akce již uskutečňují i jiné organizace. Tato informace se ukázala pravdivou, jelikož ve vybraných okresech vždy existuje minimálně 1 středisko ekologické výchovy, či jiná organizace, která se problematikou EVVO zabývá. Výjimkou je okres Mělník, kde sice existuje Středisko ekologické výchovy v Kralupech nad Vltavou, ale to plní pouze funkci informační, co se týče aktuálního stavu životního prostředí. Jinou instituci, která by pořádala programy zaměřené na les, jsem nenašla. Je to dáno zřejmě tím, že Mělnicko patří k zemědělským produkčním oblastem středních Čech. Zemědělská půda tu zaujímá 65,9 % rozlohy okresu a na 18,8 % se rozprostírají lesy, což představuje necelých 132 km² z celkové plochy 701 km². (Český statistický úřad)

Všechny tyto SEVVO zastřešuje Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina. SSEV Pavučina vzniklo v roce 1996 na popud organizací poskytujících služby v oblasti ekologické / environmentální výchovy, a to z potřeb vzájemného kontaktu, výměny zkušeností a zastupování společných zájmů.

Jejím cílem je:

- prosazování environmentální výchovy a její nezastupitelné role ve vzdělávání, v udržitelném rozvoji a při ochraně životního prostředí
- pojmenovávání, v čem spočívá dobrá praxe v environmentální výchově a pomáhání si jí dosahovat
- vzájemné učení se, vyměňování si zkušeností a informací a společné vzdělávání se
- podporování se jako komunita lidí, kteří sdílí obdobné cíle a hodnoty
- dělání společných celostátních projektů a programů, které by pro jednotlivé členské organizace byly příliš velkým soustem (Středisko ekologické výchovy Pavučina)



Obrázek 18- Logo SSEV Pavučina / zdroj: <http://www.pavucina.cz/>

SSEV Pavučina realizuje dlouhodobý celostátní program s názvem MRKEV, což je zkratka pro Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy. V současné době je do tohoto programu zapojeno více než 630 základních a středních škol ze všech krajů ČR. Cílem je rozvíjet a podporovat regionální sítě škol, pedagogů a dalších organizací zabývajících se EVVO, a to zejména poskytováním metodické a informační podpory a zprostředkováním vzájemné výměny zkušeností. Pedagogickým pracovníkům, ze škol v síti MRKEV, se také snaží zprostředkovávat vzájemnou výměnu zkušeností a podporovat jejich spolupráci, a to prostřednictvím regionálních setkání a také prostřednictvím časopisu s názvem „Bedrník, časopis pro ekogramotnost“.

Prostřednictvím tohoto časopisu nabídli pedagogům základních a středních škol a dalším institucím a zájemcům zabývajícím se EVVO, inspirativní články z praxe, analytické a metodické materiály, včetně návodů přímo využitelných pro výuku, a to v 68 tématech, ze kterých lze stále čerpat. Časopis vydává Pavučina ve spolupráci se střediskem SEVER, za podpory MŽP a finančního příspěvku škol. (Středisko ekologické výchovy Pavučina)

Dalším projektem, spojeným s SSEV Pavučina, je Ekopobyt. Jedná se o společný projekt pobytových středisek ekologické výchovy napříč republikou. Jeho produktem jsou jedno či více denní (zpravidla pětidenní) pobyty zaměřené na posilování vztahu k přírodě a respektování principů trvale udržitelného rozvoje. Klienty jsou především žáci základních a středních školy či učitelé, ale i rodiny, odborná či turistická veřejnost. (EKOPOBYT)

V okrese Kladno působí **Naučné středisko ekologické výchovy Kladno - Čabárna, o.p.s.**, které bylo založeno v listopadu roku 2001 statutárním městem Kladnem. Jeho původním posláním bylo svým působením přispět k zachování biologické rozmanitosti a zdravého životního prostředí na Kladensku. Od roku 2001 významně rozšířilo své aktivity a v současné době se zaměřuje především na environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu. Od roku 2005 je členem sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina. Mezi činnostmi, kterým se věnuje, jsou například:

- půldenní ekologické výukové programy pro MŠ, ZŠ, SŠ a speciální školy
- pobytové ekologické výukové programy pro MŠ, ZŠ, SŠ a speciální školy (školy v přírodě)
- přírodovědně zaměřené kroužky (pro děti 6-10ti let přírodovědný, pro děti od 10-15ti let kroužek ochrany přírody, farmářský pro děti od 6-15let a včelařský pro dospělé a rodiče s dětmi)
- vzdělávací a osvětové akce pro odbornou veřejnost
- vzdělávání lektorů volnočasových aktivit
- péče o zraněné živočichy umístěné v záchrané stanici AVES (Naučné středisko ekologické výchovy Kladno - Čabárna)



Obrázek 19 - Logo NSEV Kladno – Čabárna / zdroj: <http://www.nsev-kladno.cz/> /



Obrázek 20 - Logo záchrané stanice AVES / zdroj: <http://www.nsev-kladno.cz/> /

V rakovnickém okrese funguje **Informační středisko CHKO Křivoklátsko - Křivoklát**", které je zařízením Agentury ochrany přírody a krajiny ČR - Správy CHKO Křivoklátsko a Obecního úřadu Křivoklát a bylo vybudováno v roce 1995, ve spolupráci s Obecně prospěšnou společností Křivoklátsko. Své služby nabízí především školám, obcím a široké i odborné veřejnosti prostřednictvím výchovně vzdělávacích programů, přednášek, kurzů a exkurzí.



Obrázek 21 - Logo Veřejně prospěšné společnosti Křivoklátsko / zdroj: <http://www.is-krivoklat.cz/> /

Z nabídky jeho výukových programů lze vybrat především tyto:

Lesní stopování přímo na míru – děti v terénu samostatně plní vědomostní úkoly o lese a jeho obyvatelích a zahrají si alternativní hry, jejichž pomocí se naučí vnímat krásu i všechny zákonitosti zdejší přírody. Program se přizpůsobí potřebám konkrétní skupiny (délka programu, místo, věk účastníků)

Tajemný strom – děti se formou diskuse nejprve seznámí s nejnámějšími jehličnany a listnáči našich lesů. Následně vyrazí do terénu, kde dle indicií odhalí tajemný strom.

Kdo tu běhá bez bot? – program začíná přednáškou o stopách lesních zvířat. Děti pak vyrazí v doprovodu lektora do terénu, kde hledají stopy lesní zvěře a pokoušejí se určit původce.

Lesní zvířátka a jejich svět – děti se formou soutěží seznámí se způsobem života lesních zvířátek (obydlí, potrava, stopy ...)

RISKUJ – kvíz je zaměřený na různá témata týkající se přírody (Bioriskuj, Stromkoriskuj, Zahrádkoriskuj ...). Žáci si mohou díky otázkám ujasnit své znalosti ze všech přírodních oborů. (Informační středisko CHKO Křivoklátsko - Křivoklát)

V okrese Praha – východ působí dvě výrazné organizace. Prvním z nich je **Základní organizace Českého svazu ochránců přírody 11/11 Zvoneček** (dále jen Zvoneček).

Název Zvoneček si zvolili z několika důvodů. Jednak je to zkratka ze slov **Základka Vranských Otrlých NEzmarů Čelících Ekologické Katastrofě** a dále pak proto, že zvon bije na poplach a zvonem se svolávají lidé. (Základní organizace Českého svazu ochránců přírody)

Součástí Zvonečku je i Centrum ekologické výchovy (dále jen CEV). CEV Zvoneček vzniklo společně se ZO ČSOP 11/11 Zvoneček v roce 1996. Hlavním jeho cílem je působení na co nejvíce cílových skupin v oblasti životního prostředí (děti ze ZŠ, děti z MŠ, mimoškolní činnost s dětmi a mládeží, podnikatelé, veřejná správa, široká veřejnost, odborná veřejnost, nestátní neziskové organizace, atd.). Snaží se vytvořit v lidech vztah k přírodě a k životnímu prostředí. Dále se snažíme naplňovat krajskou koncepci EVVO. CEV Zvoneček proto realizuje mnoho činností, mezi které patří např.:

- výukové programy pro děti z MŠ a ZŠ
- tematické dny k významným dnům životního prostředí
- exkurze do přírodních lokalit



Obrázek 22 - Logo CEV Zvoneček / zdroj: <http://www.cev-zvonecek.cz/>

Z jeho programů zaslouží pozornost zejména:

Život v lese - význam lesa, druhy lesa, potravní řetězce, lesy dříve a nyní, hospodaření v lese, lesní patra, život stromu, problémy lesa a stromů, smyslové vnímání lesa

Les a naše smysly – vnímání lesa pomocí netradičních aktivit, smyslové vnímání lesa, rozvoj klíčových kompetencí

Udržitelný rozvoj - ucelený program seznamující žáky formou her, diskuzí a dalších aktivit s pojmy exponenciální růst, biokapacita, obnovitelné a neobnovitelné zdroje, udržitelný rozvoj

Druhou organizací věnující se EVVO je **Základní organizace Českého svazu ochránců přírody Ekocentrum Říčany**, jež působí v Říčanech od roku 2003. Jejím posláním je ochrana přírody a krajiny, stejně jako zkvalitnění podmínek života v obci a regionu. Prosazuje uplatňování zásad udržitelného rozvoje s důrazem na environmentální výchovu a osvětu. Jako nový projekt Ekocentra Říčany vznikl Lesní klub Pramínek, který zahájil svou činnost 4. dubna 2011 a nabízí předškolní vzdělávání a výchovu inspirované lesní mateřskou školou. Lesní klub Pramínek je členem Asociace lesních mateřských škol. Provozuje dvě lesní třídy - Pramínky a Kapičky. Mezi lesnické zaměřené aktivity patří každoroční Jarní úklid vybrané přírodní lokality v Říčanech a Den Země pořádaný na Říčanské hájovně, který je pokaždé tematicky zaměřený. Letos bodu aktivity zaměřeny na hmyz. (Ekocentrum Říčany)



Obrázek 23 - Logo Ekocentra Říčany / zdroj: <http://ekoricany.org/>

Praha – západ má oporu v organizaci s názvem **JEDEN STROM z. ú.** Jedná se o sdružení, které bylo založené z potřeby centra pro děti, mládež i aktivní dospělé. Dnes podporuje komunitní život, poskytuje kvalitní náplň volného času a nabízí vzdělávání s důrazem na trvale udržitelný rozvoj a environmentální výchovu. Jeho vizí je *dítě, které čerpá sílu z prostředí, ve kterém žije, roste vzhůru a zraje uvnitř, dokáže se vyrovnat se změnami... je silné jako strom.* Tato organizace provozuje MŠ s názvem Jeden strom a lesní MŠ a názvem Na dvorečku. (JEDEN STROM z. ú.)



Obrázek 24 - Logo sdružení JEDEN STROM / zdroj: <http://www.jedenstrom.cz/kdo-jsme/>

V okrese Beroun funguje **Centrum ekologického výzkumu a výchovy KAVYL**, které poskytuje poradenství v mnoha oblastech životního prostředí (udržitelný rozvoj, ochrana přírody, ekologická výchova, odpady, voda, ekologické zemědělství, ekodomácnost, zdravá výživa apod.), ale konkrétní programy zaměřené na lesní problematiku ve své náplni nemá. (Centrum ekologického výzkumu a výchovy)

I když okres Beroun patří k nejmenším okresům Středočeského kraje, tak lesy tvoří více jak 1/3 jeho rozlohy (236 ha² ze 662 ha²). Navíc se na jeho území nachází 3 chráněné krajinné oblasti – Křivoklátsko, Brdy a Český kras. (Český statistický úřad) Proto je vcelku zarážející, že zde nepůsobí organizace, které by fungovaly v rámci EVVO se zaměřením přímo na lesy.



Obrázek 25 - Logo Centra ekologického výzkumu a výchovy KAVYL / zdroj: <http://www.ekocentrum.eu/ekocentrum-kavyl/>

Jak je vidět z předchozího textu, tak většina těchto organizací praktikuje činnosti, které mají s LP mnoho společných znaků. Je tak pochopitelné, že respondentům přišlo zbytečné se zajímat o LP blíže. U většiny středisek byla informace, že programy jsou zajišťovány odborně vzdělanými pedagogy nebo dokonce ekopedagogy. Jestli jsou však mezi nimi i lesní pedagogové, z toho nevyplývalo.

Jelikož v ČR není LP pevně zakotvena v legislativě, je tedy aktivitou zcela dobrovolnou a může být provozována jen díky velkému nadšení a profesionálnímu přístupu lesníků a dalších pracovníků v lesnictví.

10. Závěr

Úvodem lze konstatovat, že zadané cíle se podařilo naplnit. Ty byly stanoveny ve dvou rovinách. První cíl spočíval ve zjištění, zda je veřejnost, reprezentovaná základními školami ve vybraných okresech, dostatečně informována o LP. Zde je závěr jednoznačný, jelikož polovina respondentů pojem LP nezná. To není příznivé, protože se jedná o instituce, které mají ve svých vzdělávacích plánech zařazenu EVVO.

Dalším úkolem bylo zjistit, pro jakou skupinu žáků by se případně měly aktivity LP připravovat. Z průzkumu jasně vyplynulo, že by LP měla být zaměřena na 1. stupeň, tj. na žáky ve věku 6 -11 let. Současně bylo třeba zjistit, v jakých intervalech by se měli žáci s LP setkávat. Zde také panovala téměř naprostá shoda, protože se respondenti shodli na tom, že nejvhodnější interval je 1x za pololetí. K seznámení s principy LP by školy volily formu obecné ukázky.

Druhým cílem bylo zjistit, zda je dostatek vyškolených LesPedů, kteří by případnou poptávku pokryli. Jak už bylo uvedeno v kapitole 6, díky tomu, že v současné době není žádná organizace pověřena vedením evidence LesPedů, bylo obtížné data získat. Nakonec se podařilo zjistit alespoň celkový počet LesPedů. V současné době jsou proškoleni 974 LesPedi.

Z průzkumu dále vyplynulo, že 77 škol ze 103, které se zúčastnily dotazníkového šetření, by mělo o LP zájem, což je 74,5 %. Pokud bychom takto uvažovali i v případě, že by se zúčastnilo všech 288 oslovených škol, tak bychom se dostali k číslu 215. K realizaci 1 akce jsou zapotřebí 2 LesPedi a při frekvenci 2x ročně, bychom potřebovali celkem 860 lidí. Akce trvá 1 den, takže by se jednalo o 860 člověkodní. Reálně lze uvažovat o tom, že by se zdařilo realizovat polovinu, proto by se jednalo o 430 člověkodní. Za předpokladu, že se 1 LesPed může uvolnit 8x ročně, bylo by zapotřebí 54 lidí. Jelikož není dostupný údaj o bydlišti proškolených LesPedů a ani není evidence aktivních, nelze přesně určit, zda ve vybraných okresech je pokrytí dostatečné. Celkově však lze říci, že by se akce daly realizovat za pomoci LesPedů pracujících u LČR.

Průzkum ukázal, že by LP měla u škol šanci se prosadit a plnit tak své poslání. Bohužel, nesystematický přístup, nespolehlivé či nedostupné statistky snižují šance na efektivní získávání financí a kvalitní plánování. Je to daň za, to že se žádný subjekt nestará o tuto oblast komplexně. A samotné nadšení

nenahradí kvalitní lidské zdroje a schopnosti, které jsou nutností pro profesionální řízení a plánování. Je třeba co nejdříve vytvořit alespoň jednotnou evidenci.

Jako vzor by mohl sloužit systém realizace LP zavedený u LČR, který je popsán již v kapitole 6. /LP je u LČR metodicky řízena prostřednictvím referenta lesní pedagogiky (ředitelství LČR Hradec Králové). V rámci vytvoření dobře fungující komunikační sítě mezi referentem a lesními pedagogy, byli ustanoveni na každém krajském ředitelství koordinátoři lesní pedagogiky/. Na stejném principu by mohla být vytvořena i síť LesPedů, kteří by v daných oblastech plnili funkci koordinátorů mezi školskými zařízeními i jinými zájemci o LP a SLP.

Na základě provedeného výzkumu lze učinit závěr, že ze strany organizátorů aktivit LP není dostatečná komunikace se školami ve všech okresech. To jasně průzkum prokázal. V tomto směru by zase mohla být inspirací pro zlepšení fungování LP SSEV Pavučina, která v rámci své činnosti prostřednictvím časopisu nabízí pedagogům základních a středních škol a dalším institucím a zájemcům zabývajícím se EVVO, inspirativní články z praxe, analytické a metodické materiály, včetně návodů.

V EVVO má LP velkého konkurenta. EVVO je prosazována jak EU, tak i MZE ČR. Pokud by se podařilo zakotvit LP v některém z právních předpisů, její pozice by se mnohonásobně zlepšila. Dokud tomu tak nebude, je třeba využít jiné dostupné prostředky k propagaci. Základní školy jsou vhodnými subjekty a osobní návštěva by mohla pomoci k lepší osvětě.

Nyní je LP často opomíjena a nedocněna, ale v budoucnu by mohla být významným nástrojem lesnické politiky.

11. Citovaná literatura

BERCHA, Jan a Anežka PAVLIŠOVÁ. *LESNICKÁ PRÁCE. Osvětová kampaň lesů ČR*. Lesnická práce, 2007, 2007(03). [Citace: 21. 09 2015.] Dostupné také z: <http://www.lesprace.cz/casopis-lesnicka-prace-archiv/rocnik-86-2007/lesnicka-prace-c-03-07/osvetova-kampan-lesu-cr>

O environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě. *CENIA, ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ*. [Http://www1.cenia.cz](http://www1.cenia.cz) [online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www1.cenia.cz/www/evvo/o-evvo>

O České lesnické společnosti. *ČESKÁ LESNICKÁ SPOLEČNOST, Z. S.* <http://www.cesles.cz> [online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.cesles.cz/o-cls>

Bílé knihy. *EUROSKOP.CZ VĚCNĚ O EVROPĚ*. [Https://www.euroskop.cz](https://www.euroskop.cz) [online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/200/322/clanek/bile-knihy>

Principles Forest pedagogy. *FORESTPEDAGOGICS.EU INFORMATION AND COMMUNICATION ABOUT FOREST PEDAGOGICS*. [Http://www.forestpedagogics.eu](http://www.forestpedagogics.eu) [online]. [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://www.forestpedagogics.eu/forest-pedagogics.html>

HUBÍKOVÁ, Veronika a Oto LASÁK. První informační středisko VLS pro veřejnost v Ralsku. *LESNICKÁ PRÁCE*. [Http://www.lesprace.cz](http://www.lesprace.cz) [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.lesprace.cz/casopis-lesnicka-prace-archiv/rocnik-86-2007/lesnicka-prace-c-06-07/prvni-informacni-stredisko-vls-pro-verejnost-v-ralsku>

Co je lesní pedagogika. *LESNÍ PEDAGOGIKA*. [Http://www.lesnipedagogika.cz](http://www.lesnipedagogika.cz) [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.lesnipedagogika.cz/cz/lesni-pedagogika/co-je-lesni-pedagogika>.

Subjekty zapojené do LP. *LESNÍ PEDAGOGIKA*. [Http://www.lesnipedagogika.cz](http://www.lesnipedagogika.cz) [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.lesnipedagogika.cz/cz/kontakty/subjekty-zapojene-do-lp>

Naše aktivity. *LESY ČESKÉ REPUBLIKY, S. P.* [Http://www.lesy.cz](http://www.lesy.cz) [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.lesy.cz/osveta/lesni-pedagogika/Stranky/nase-aktivity.aspx>.

Lesní pedagogika. *LESY HL. M. PRAHY*. [Http://www.lhmp.cz](http://www.lhmp.cz) [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.lhmp.cz/eko/o-nas/ekologicka-vychova/lesni-pedagogika/>

MARKOVÁ, Dana. *Vlastní poznámky z kurzu lesní pedagogiky v Kostelci nad Černými Lesy*. 2014

MARUŠÁKOVÁ, Ludmila, Milan ŠARVAŠ, Andrea MEKEROVÁ a Lada MATOUŠKOVÁ PRYLOVÁ. *Lesná Pedagógika ako súčasť environmentálnej výchovy na Slovensku*. Zvolen: Národné lesnícké centrum, 2010. ISBN 978-80-8093-126-1.

Veřejné služby informačního systému [online]. *INFORMAČNÍ SYSTÉM MASARYKOVY UNIVERZITY*. [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1441/podzim2008/SZ2MP_Pd20/kurikularnidokument.pdf

MATOUŠKOVÁ PRYLOVÁ, Lada, Kateřina VENTRUBOVÁ, Radka STOLARIKOVÁ, Pavlína VAŠIČKOVÁ a Alena MOUČKOVÁ. *Zelenou pro YPEF = Zelenou pro mladé v evropských lesích*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze Fakulta lesnická a dřevařská, 2015. [Citace: 21. 09 2015.]

Dokument ke stažení: *Koncepce podpory mládeže 2014-2020.pdf* [online]. *MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY*. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/33599/>

EAGRI Lesy [online]. *MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ*. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/lesnictvi/>

Environmentální vzdělávání a poradenství [online]. *MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ*. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/environmentalni_vzdelavani_poradenstvi

Poslání nadace. *Nadace dřevo pro život* [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.drevoprozivot.cz/poslani-nadace>

Obsah projektu. *PÄDAGOGISCHE ARBEIT IM WALD 1* [online]. [cit. 2015-10-15]. Dostupné z: http://www.paws-europe.org/summary_czech.php

Učebnice PAWS Version 1.0. *PÄDAGOGISCHE ARBEIT IM WALD 2* [online]. [cit. 2015-10-15]. Dostupné z: <http://paws-europe.org/products.php>

PROCHÁZKOVÁ, Kateřina. *Lesní pedagogika*. In: Andragogika. Roč. 9, 2005, Sv. č. 1, str. 12. ISSN 12116378.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 7. rozšířené vydání. Praha : Portál 13, 2013. ISBN - 978-80-262-0403-9.

PRYLOVÁ, Lada. *Les i škola hrou: Lesní pedagogika*. VESMÍR [online]. [cit. 2015-10-12]. Dostupné z: http://www.paws-europe.org/documents/Vesmir_06.pdf

PUŠKINOVÁ, Monika. *Nový občanský zákoník a aktivity lesní pedagogiky* [online]. Brandýs nad Labem: Ústav pro hospodářskou úpravu lesa Brandýs nad Labem, 2014 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: http://www.uhul.cz/images/aktuality_doc/Brozura_Vilanec_FINAL.pdf

Lesní pedagogika v ČR: Co je lesní pedagogika? *Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (zkr. SVOL)* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.svol.cz/lesni-pedagogika/lesni-pedagogika/>

Kurz lesní pedagogiky láká do Kostelce nad Černými lesy (ČTK). *SILVARIUM.cz* [online]. [cit. 2015-08-15]. Dostupné z: <http://www.silvarium.cz/zpravy-z-oboru-lesnictvi-a-drevarstvi/kurz-lesni-pedagogiky-laka-do-kostelce-nad-cernymi-lesy-ctk>

Záměry ministerstva zemědělství (MZe) v oblasti lesní pedagogiky. *Střední lesnická škola v Hranicích 1* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.slshranice.cz/lesnipedagogika/zamerymze.pdf>

Záměry EU v lesnictví. *Střední lesnická škola v Hranicích* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.slshranice.cz/lesnipedagogika/zameryeu.pdf>.

Možnosti financování lesní pedagogiky. *Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (zkr. SVOL)* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.svol.cz/lesni-pedagogika/formy-provozovani-financovani/>

Možnosti financování lesní pedagogiky. *Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.uhul.cz/kdo-jsme>

Lesní pedagogika. *Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.uhul.cz/nase-cinnost/dalsi-cinnost/lesni-pedagogika>

Oddělení poradenství a vzdělávání. *ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INFORMACÍ* [online]. [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.uzei.cz/oddeleni-poradenstvi-a-vzdelavani/>

Základní informace. *Vojenské lesy a statky ČR, s.p.* [online]. [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <https://www.vls.cz/lesni-pedagogika/zakladni-informace>

VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza. Využití metodiky Josepha Cornella (nejen) v lesní mateřské škole. *Metodický portál: inspirace a zkušenosti učitelů* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/k/p/9321/VYUZITI-METODIKY-JOSEPHA-CORNELLA-NEJEN-V-LESNI-MATERSKE-SKOLE.html>

12. Přílohy

Příloha 1 - Dotazník

1) Vaše základní škola se nachází v okrese:
Beroun
Kladno
Mělník
Praha - východ
Praha - západ
Rakovník
2) Kolik žáků navštěvuje Vaši školu
méně jak 100
101 - 300
301-500
více jak 500
3) Setkali jste se již s pojmem Lesní pedagogika (LesPed)?
ANO
NE
4) V jaké souvislosti, nebo kde to bylo?
od kolegů
na internetu
z tisku
jiný zdroj
5) Víte jakou formou LesPed probíhá?
ANO
NE
6) Zaujala Vás tato forma vzdělávání?
ANO
NE
7) Přivítali byste LesPed jako doplněk výuky?
ANO
NE
8) Z jakých důvodů ne?
nemáme časovou kapacitu
žáci by neměli zájem
výuka podle osnov je dostačující
nemáme finanční prostředky
jiný důvod
9) Cílem lesní pedagogiky je posílit pozitivní přístup veřejnosti k přírodě jako takové, ale zejména k lesu. Dále naučit vnímat děti i jejich rodiče les všemi smysly a ve všech zákonitostech a souvislostech. Vypěstovat v dětech zájem o les pomocí interaktivních her, kdy se díky osobnímu prožitku snáze naučí, jak o les a jeho obyvatele pečovat a jak je chránit. Pod vedením lesnických vzdělaných pracovníků mají možnost nahlédnout pod „pokličku“ práce lesníka, myslivce i dřevorubce. Měli byste zájem o bližší informace?
ANO
NE
10) Měli byste zájem o vzorovou ukázkou?
ANO
NE
11) Pro jakou věkovou skupinu byste vzorovou ukázkou uvítali?
1. stupeň ZŠ
2. stupeň ZŠ
MŠ
12) Setkání s LesPed byste uvítali:
1x za rok
1x za 3 měsíce (roční doby)
1x za pololetí
jiný interval
13) Měli byste zájem o teoretické seznámení s principy LesPed?
ANO
NE
14) Měli byste zájem o obecnou ukázkou nebo tématicky zaměřenou?
obecnou
tematickou
15) Proč Vás LesPed nezaujala?
je to časově a organizačně náročné
žáci se nedozvědí nic nového, než co je v osnovách
podobné akce uskutečňují i další organizace
nemáme finanční prostředky
jiný důvod
16) Víte o tom, že na aktivity spojené s LesPed můžete získat finanční příspěvky?
ANO
NE
17) Požádali byste si případně o finanční příspěvek, aby mohla být u Vás LesPed realizována?
ANO
NE

Příloha 2 - Seznam kontaktů

Okres Beroun - název organizace	Ředitel	E-mail
Škola HLÁSEK - základní škola a	Mgr. Vendula Myšková	zshlasek@seznam.cz
Soukromá Základní škola a Mateřská	Mgr. Barbora Novotná	b-english@seznam.cz
2. základní škola a mateřská škola,	Mgr. Pavel Herold	2zs@2zsberoun.cz
Jungmannova základní škola Beroun,	Mgr. Ivan Souček	sekretariat@jzs.cz
Masarykova základní škola a Mateřská	Ing. Miroslava Pecková	zs.suchomasty@tiscali.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Libor Kuška	zs.broumy@seznam.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Alena Vacinová	zs.chynava@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Jiřina Janovská	zs.karlstein@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola Králův	Mgr. Vladislav Krabec	zs.pocaply@e-dnes.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Petr Sodomka	skolamorina@seznam.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Petra Tonhauserová	skola.srbsko@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola Tetín,	Mgr. Jitka Štencová	zs.tetin@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola Tmaň,	Růžena Kybikásová	zstman@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola Vráž,	Mgr. Hana Laňová	zsms.vraz@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Reiterová Olga, Mgr.	reitool@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola Zadní	Mgr. Pavlína Fialová	skola@zadnitreban.cz
Základní škola a Mateřská škola,	Ing. Evžen Krob	zskraluvdvur@centrum.cz
Základní škola Beroun - Závodí,	Mgr. Hana Kozohorská	zs@zavodi.eu
Základní škola Beroun, Wagnerovo	Antonín Leopold	leopold.a@seznam.cz
Základní škola Františka Josefa Řezáče	Mgr. Věra Horká	horka.vera@email.cz
Základní škola Hudlice, okres Beroun	Anna Vávrová	zs.hudlice@seznam.cz
Základní škola Hýskov, okres Beroun	Mgr. Lenka Štětková	zakladni_skolahyskov@seznam.cz
Základní škola Nižbor, okres Beroun	Mgr. Alena Smolková	zs.nizbor@seznam.cz
Základní škola Nový Jáchymov, okres	Mgr. Hana Marková	zsnjachymov@seznam.cz
Základní škola Zdice, okres Beroun	Mgr. Eva Fírtová	eva.firtova@zszdice.cz
Základní škola, Loděnice, okres	Mgr. Václav Veverka	zs.veverka@tiscali.cz
Střední škola a Základní škola Beroun,	PaedDr. Stanislava Dyršmířová	zvpsberoun@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Jiřina Koppová	zsmsskrdvur@tiscali.cz
Základní škola, Hořovice, Svatopluka	Mgr. Martina Štochlová	spec.skoly.horovice@qick.cz
Základní škola, Žebrák, Hradní 67	Mgr. Jaroslava Prokopová	spskola@tiscali.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Eva Peksová	zsmsdrozdov@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola Osek,	Mgr. Jaromír Vlach	skola@zsosek.com
Základní škola a Mateřská škola Újezd,	Mgr. Ludmila Mottlová	zsmsujezd@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola Osov,	Mgr. Jarmila Hanousková	zs.osov@seznam.cz
Základní škola Praskolesy, okres	Taťána Houdková	zs.praskolesy@quick.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Irena Štochlová	zs.cerhovice@horovice.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Ivana Eklová	ivana.eklova@skolalochovice.cz
Základní škola a Mateřská škola	PaedDr. Marie Ernestová	zs.zajecov@quick.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Martin Henyš	skola@obec-neumetely.cz
Základní škola Sídliště 321, Žebrák	Mgr. Ladislav Šnajdr	reditel@skolazebrak.cz
2. Základní škola Jiráskova 617,	Mgr. Jiří Vavříčka	2.zs.horovice@gmail.com
Základní škola T. G. Masaryka,	Mgr. Jana Vlčková	skola@zs-komarov.cz
Základní škola P. Lisého Hostomice,	Ing. Eduard Polách	zspl@seznam.cz

Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Bc. Zdeňka Patková Ph.D.	zs.ms.tlustice@seznam.cz
1. základní škola Hořovice	Mgr. Eva Křišťufová	skola@1zshorovice.cz

Okres Kladno - název organizace	Ředitel	E-mail
Základní škola Maltézských rytířů	RNDr. Jaroslava Jenčíková	jaroslava.jencikova@gmail.com
Masarykova jubilejní základní škola	Mgr. Jindřiška Čermáková	cermakova@skolahrebec.cz
Základní škola a Mateřská škola	Tenklová Jitka, Ing., Bc.	zs.bratronice@email.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Martina Čermáková	zsms.brandyseck@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Kindlová Jana, Mgr.	skoladoksy@tiscali.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Simona Staňková	zsms.druzec@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Hrabalová Naděžda, Mgr.	zs.kacice@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Bešťáková Ivana, Mgr.	ivanabestakova@6zskladno.cz
Základní škola a Mateřská škola	Lenc Jaroslav, Mgr.	reditel.zams@post.cz ???
Základní škola a Mateřská škola	Vlčková Daniela, Mgr.	kladno_4zs@volny.cz
Základní škola a Mateřská škola	Vých Zdeněk, Mgr.	9zs.kladno@centrum.cz
Základní škola a Mateřská škola	Chvojková Blanka, Mgr.	info@14zskladno.cz
Základní škola a Mateřská škola	Kasáková Jaroslava, Mgr.	jaroslava.kasakova@zsmssvelvarska.cz
Základní škola a Mateřská škola	Holečková Zuzana, PaedDr.	zuzana.holeckova@7zskladno.cz
Základní škola a Mateřská škola	Vostarková Šárka, Mgr.	info@2zskladno.cz
Základní škola Koleč, okres Kladno	Kalkušová Michaela, Mgr.	zs-kolec@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola Oty	Krečová Kristýna, Mgr., Bc.	info@zsbustehrad.cz
Základní škola a Mateřská škola Pod	Hlinková Hana, Mgr.	zsmsspodbudci@email.cz
Základní škola a Mateřská škola	Holečková Šárka, Mgr.	holeckova@skolastehelceves.cz
Základní škola a mateřská škola	Šebková Danuše, Mgr.	zsmssvarov@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Radomila Krchová Mgr. Bc.	skolavinarice@volny.cz
Základní škola Hostouň, okres Kladno	Mgr. Milena Filikarová	zs.hostoun@seznam.cz
Základní škola Charlotty Garrique	Vrabcová Iveta, Mgr.	skola@zs.lany.cz
Základní škola Kamenné Žehrovice,	Eva Typlová Komárková,	zs.kamennehrovice@seznam.cz
Základní škola Kladno, Amálská 2511	Holá Libuše Amálie, Mgr.	libuse.hola@zskladno-amalska.cz
Základní škola Kladno, Brjanská 3078	Dufek Vladimír, Mgr.	12zskladno@seznam.cz
Základní škola Kladno, C. Boudy 1188	Chvojková Zuzana, Ing.	zuzana.chvojkova@10zskladno.cz
Základní škola Kladno, Moskevská	Vocelková Hana, Mgr.	reditel@5zskladno.cz
Základní škola Kladno, Vašatova 1438	Hamousová Vladimíra, Mgr.	11zskladno@seznam.cz
Základní škola Kladno, Vodárenská	Feřtek Jaroslav, Mgr.	reditel8zs@seznam.cz
Základní škola Libušín, okres Kladno	Dubravská Iva, Mgr.	info@zslibusin.cz
Základní škola Otavice, okres Kladno	Kohoutová Hana, Mgr.	kohoutovahana@seznam.cz
Základní škola Pchery, okres Kladno	Landová Jaroslava	jaroslava.landova@zspchery.cz
Základní škola Slatina, okres Kladno	Kvasničková Martina, Mgr.	kvasnickova@zs-slatina.cz
Základní škola Tuchlovice, okres	Bejček Jan, Mgr.	zs.tuchlovice@volny.cz
Základní škola Unhošť	Fišerová Zuzana, Mgr.	zsunhost@zsunhost.cz
Základní škola Velká Dobrá, okres	Bečková Zuzana, Mgr.	BeckovaZ@seznam.cz
Základní škola Velké Přítočno, okres	Jůzová Martina, Mgr.	zs.pritocno@centrum.cz
Základní škola Žilina, okres Kladno	Sochnová Martina, Mgr.	zs.zilina@zilinet.cz
Základní škola, Základní umělecká	Hampel Milan, Mgr.	zsstochov@volny.cz
1. kladenská soukromá střední škola	Mgr. Martin Štorek	storek@1kspa.cz
Základní škola, Slaný, Palackého 570	Mgr. Vladimíra Mašková	skola@zs-palackeho.cz
Soukromá mateřská škola, základní	PaedDr. Blanka Dvořáková	dvorakova@slunce.info
Dětský domov, Základní škola a	Mgr. Roman Pejša,	reditel@ddledce.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Pavla Havlová	zskmetineves@seznam.cz
Základní škola Černuc, okres Kladno	Mgr. Jaroslava Veselá	zscernuc@seznam.cz

Základní škola Slaný, Politických	Věra Bělochová	Vera.Belochova@zshajeslany.cz
Základní škola Slaný, Komenského	Šindler Miroslav	reditel@2zsslany.cz
Základní škola Slaný, Rabasova 821,	Mgr. Martin Hrabánek	reditel@3zsslany.cz
Základní škola a Mateřská škola	Daniela Doskočilová	zsklobuky@volny.cz
Základní škola Kvíllice, okres Kladno	Vladimír Poláček	polacek@zskvilice.cz
Základní škola Smečno, okres Kladno	Ing. Lenka Bechyňská	reditelka@zs-smecno.cz
Základní škola Velvary, okres Kladno	Mgr. Petr Došek	petr.dosek@zsvelvary.cz
Základní škola Zvoleněves, okres	Alena Jurenková, Mgr.	alena.jurenkova@seznam.cz
Základní škola Zlonice, okres Kladno	Jan Tůma, Mgr. Bc.	zs.zlonice@seznam.cz
Základní škola Slatina, okres Kladno	Mgr. Martina Kvasnicková	kvasnickova@zs-slatina.cz
Základní škola praktická, Základní	Yvona Vítková, Mgr.	yvona.vitkova@zskladnoparizska.cz
Základní škola, Kladno, Pařížská 2249	Mgr. Daniela Vlčková	skola.montessori@email.cz

Okres Mělník - název organizace	ředitel	e-mail
Základní škola J. A. Komenského Kly,	Mgr. Jana Palanská	zs.kly@centrum.cz
Základní škola Lužec nad Vltavou,	Mgr. Josef Švejcar	reditel@zs-luzec.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. František Viktorin	skola@zsbysice.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Marcela Mlejnková	info@zs-citov.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Hana Slánská	zs.cecelice@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Eva Cedrychová	zs.hpocaply@worldonline.cz
Základní škola Hořín, okres Mělník,	Mgr. Lenka Přibyllová	zs.horin@seznam.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Karel Špecián	skola@zslibechov.cz
Základní škola a mateřská škola Malý	Mgr. Jitka Samková Volemanová	zsmujezd@volny.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Ivana Poláčková	skola.vtelno@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Olga Svobodová	info@skolarepin.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Miloslava Šestáková	skola@zsvysoka.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Zuzana Paprčková	paprcka@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola,	Ing. Lenka Zárybnická	skolanebuzely@seznam.cz
Základní škola Dolní Beřkovice, okres	Mgr. Jana Basarová	basarovaj@zsdolniberkovice.cz
Základní škola Jindřicha Matiegky	Mgr. Bc. Vladimír Škuta	skuta@zsjm-me.cz
Základní škola Mělník - Mlázice	Mgr. Ladislava Kaňková	reditel@zsmilazice.cz
Základní škola Mělník - Pšovka,	Mgr. Martin Kružica	zspsovka@seznam.cz
Základní škola Mělník, Jaroslava	PaedDr. Milan Němec	wmilannemec@seznam.cz
Základní škola Mělník, Jungmanovy	PaedDr. Dalibor Ullrych	UllrychD@zsjungsady.cz
Základní škola Mšeno, okres Mělník	Mgr. Jiřina Trunková	zs.mseno@seznam.cz
Základní škola Velký Borek, okres	Mgr. Milan Sklenář	zs.velkyborek@seznam.cz
Základní škola Vraňany, okres	Mgr. Štěpánka Srbová	zs.vranany@seznam.cz
Dětský domov se školou, základní	Mgr. Petra Šumová	sekretariat@ddslibechov.cz
Základní škola Kralupy nad Vltavou,	Mgr. Jiřina Hereinová	info@zskomenda.cz
Základní škola Ing. M. Plesingera -	Mgr. Jaroslav Kužel	info@zs-mpb.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Miroslava Moravcová	moravi@centrum.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Martina Sypecká	zsledcice@volny.cz
Základní škola Nelahozeves	Mgr. Věra Bavorová	bavorova@email.cz
Základní škola a Mateřská škola	Hana Krupičková	zsamsnedomice@gmail.com
Základní škola Kralupy nad Vltavou,	Mgr. Václav Živný	zskpy28rijna@centrum.cz
Základní škola Tišice	Mgr. Pavel Jelínek	zs@tisice.cz

Okres Mělník - název organizace	ředitel	e-mail
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Renata Kurzveilová	info@zsvsetaty.cz
Základní škola T. Stolzové Kostelec	Mgr. Zdeňka Zelenková	zskostelec.red@volny.cz
Základní škola Kralupy nad Vltavou,	Mgr. Dagmar Knöpfelmacherová	skola.klapalek@tiscali.cz
Základní škola Václava Havla v	Ing. Stanislava Bednářová	zs@zsrevolucni.cz
Základní škola a Mateřská škola	PaedDr. Dagmar Kuzníková	škola@trebizskeho.cz
Základní škola Neratovice, 28. října	Mgr. Miloslava Lamačová	lamacova@3zsneratovice.cz
Základní škola Obříství	Mgr. Milena Jachková	reditelka@zsobristvi.cz
Základní škola Veltrusy	Mgr. Světlana Racková	skola.veltrusy@seznam.cz
Základní škola Libiš	Mgr. Martina Bezděková	zs.libis@seznam.cz
Základní škola a mateřská škola Úzice	Mgr. Lenka Konečná	zs.uzice@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Iveta Rechcíglová	zshostin@seznam.cz
Základní škola praktická a Základní	Mgr. et. MgA. Kateřina	reditel@zsp-melnik.cz
Základní škola praktická Kralupy nad	Mgr. Bohuslava Glasslová	zskralupy@iol.cz
Základní škola, Neratovice,	PaedDr. Bc. Ivana Pechová	pechova@zsbyskovice.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Pavlína Komeščíková	komestikova@skolakojetice.cz
Základní škola Dolany	Viktor Vondra	viktor.vondra@centrum.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Věra Hloušková	info@skolachlumin.cz
Základní škola a Mateřská škola VIA	Martina Nováková	info@vialibertatis.cz

Okres Praha-východ - název	Ředitel	E-mail
Základní škola a Praktická škola,	Mgr. Pavla Rývová	ZSKPV@kr-s.cz
Základní škola a Mateřská škola při o.	Romana Bezdovová	skola.olivovna@seznam.cz
Základní škola, Brandýs nad Labem -	Mgr. Věra Blažíčková	vera.blazickova@zvs.brandysnl.indos.c
Základní škola, Olešovice,	Ing. Hana Smejkalová	info@skolaolesovice.cz
Základní škola Kostelec nad Černými	Mgr. Lenka Rosensteinová	zskostelecncel@volny.cz
Základní škola Oleška	Mgr. Tomáš Kuba	zsoleska@seznam.cz
Základní škola Záryby, příspěvková	PaedDr. Miluše Nováková	zsaryby@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola Dřisy	Mgr. Ivana Vávrová	reditelka@zsdrysy.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Jitka Potměšilová	zs.kostelnihlavno@volny.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Jana Hirková	reditel@skolahovorcovice.cz
Základní škola Stará Boleslav,	Mgr. Jarmila Stojčevska	Jarmila.Stojcevska@Izs.brandysnl.cz
Základní škola Na Výsluní, Brandýs	Mgr. Jiří Mašín	jiri.masin@zsnavysluni.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Josef Jarý	j.jary@fzs-palachova.cz
Základní škola Čelákovice, J. A.	PaedDr. Alena Pechalová	info@zs.celakovice.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Petr Svoboda	zs.cestlice@seznam.cz
Základní škola Jirny, okres Praha -	Mgr. Bc. Hana Kudrnová	kudrnova@zs-jirny.cz
Základní škola Mochov, okres Praha -	Mgr. Andrea Koubíková	zs.mochov@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Miroslav Čmelík	skolabrazdim@volny.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Lenka Bičíšková	lenkabcici@centrum.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Věra Kouřilová	zs.velen@post.cz
Základní škola a mateřská škola	PaedDr. Luboš Rýdlo	lubos.rydlo@volny.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Jana Chmátalová	zs@husinecsez.cz
Základní škola Šestajovice, okres	Mgr. Petr Míka	zs.sestajovice@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Ludmila Koktanová	lida.koktanova@skolazdiby.cz
Základní škola Čelákovice, Kostelní	Mgr. Jaroslava Burkertová	skola@kamenka-celakovice.cz
Základní škola a mateřská škola	PaedDr. Zuzana Bergerová	zs.drevvice@seznam.cz
Základní škola Kostelec u Křížků,	Mgr. Alena Šreplová	sreplova@zskostelecukrizku.cz
Základní škola Mirošovice, okres	Mgr. Dagmar Pilousová	pilousova.d@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola,	Mgr. Miluše Staňková	skola.senohraby@centrum.cz
Základní škola Strančice, okres Praha	Mgr. Kateřina Schejbalová	schejbalova@skolastranvice.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Martin Černý	zstousen@seznam.cz
Základní škola Zeleneč, okres Praha -	Mgr. Jana Malá	zszeleneč@zszeleneč.net
Základní škola Škvorec, okres Praha -	Mgr. Marcela Šeblová	skolaskvorec@seznam.cz
Základní škola T. G. Masaryka	Mgr. Marcela Erbeková	info@zsmnichovice.cz
Základní škola Mukařov	PaedDr. Jana Novotná	zs.mukarov@seznam.cz
Základní škola Vítězslava Háška	Mgr. Ivana Ullmannová	reditelna@zsodolenavoda.cz
Základní škola a mateřská škola	Miroslav Rovenský	reditelna@zsondrejov.cz
I. základní škola, Říčany, Masarykovo	Mgr. Pavel Bednář	Izs@Izs.ricany.cz
Základní škola Říčany, Bezručova 94,	Mgr. Marie Lejčková	reditel@2zs.ricany.cz
Základní škola Velké Popovice,	Mgr. Milan Časenský	reditel@zsvelkepopovice.cz
Základní škola a Mateřská škola	MgA. Soňa Řepová	repova.zsbrezany@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Radana Šimčíková	reditelka@zstehov.cz
Základní škola Kamenice, okres	Mgr. Pavlína Tolarová	info@kameniceskola.cz
Základní škola Úvaly, okres Praha -	Mgr. Jaroslav Březka	brezka@zsuvaly.cz
Základní škola a Základní umělecká	Mgr. Ivana Pekárková	pekarkova@zslibeznice.cz
Základní škola Nerudova, Říčany,	Mgr. Jitka Macháčková	jitka.machackova@zsp.ricany.cz

Okres Praha-východ - název	Ředitel	E-mail
Vyšší odborná škola, střední škola,	Monika Volsich Montfortová	m.montfortova@mills.cz
OPEN GATE - gymnázium a základní	Peter Nitsche	nitsche@opengate.cz
Základní škola s rozšířenou výukou	Mgr. Jan Voda	reditel@magic-hill.cz
Základní škola u Říčanského lesa,	Mgr. Dalibor Dudek	info@zs.ricany.cz
Základní škola Navis	Mgr. Jan Vepřek	dobrejovice@skoly-navis.cz
Sofie - mateřská škola a základní	Ing. Patrik Matlák	info@zs-sofie.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Táňa Kadlecová	tana.kadlecova@montessorimozaika.cz
ZÁKLADNÍ ŠKOLA a MATEŘSKÁ	Mgr. Jarmila Dvořáková	info@ttprimaryschool.eu
Základní škola Purkrabka	Mgr. Alžběta Hrnčířová	reditel@skolapurkrabka.cz
Základní škola Světice, příspěvková	Mgr. Pavla Žižková	skolasvetice@seznam.cz
Základní škola Kunice, příspěvková	Mgr. Blanka Chramostová	blanka.chramostova@zskunice.cz
Lesní Základní škola Devětsil	Mgr. František Zimmel	info@devetsil.eu
Základní škola a Mateřská škola	Vladimír Lacina	lacina@zsms.klecany.cz
Mateřská škola a Základní škola	Mgr. Lenka Sosnovcová	info@jbcsystem.cz

Okres Praha-západ - název	Ředitel	E-mail
Základní škola speciální, Psáry,	Mgr. Jakub Adámek	ustavpsary@volny.cz
Středisko výchovné péče, dětský	Mgr. Věra Nájemníková	reditelka@svpd.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Lenka Galertová	galertova@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Zuzana Najvářková	zsuhanice@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Lenka Hejnicová	zs.cisovice@centrum.cz
Základní škola Dobřichovice	Bohuslav Stejskal	stejskal@zsdobrichovice.cz
Základní škola a Mateřská škola Dolní	Ing. Iva Fischerová	fischerova@skolabrezany.cz
Základní škola Horoměřice,	Mgr. Eva Silberová	zs.horomerice@centrum.cz
Základní škola Hostivice	Mgr. Josef Mareš	info@zs.hostivice.cz
Základní škola Hradištko	Mgr. Ondřej Hynek DiS.	ondrej.hynek@zshradiško.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Jana Báčová	reditelka@skola-chrastany.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Jaroslav Novák	reditel@zschyne.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Marta Jeřábková	jerabkova@skola-jenec.cz
Základní škola, Mateřská škola,	Mgr. Josef Buchal	buchal@jesenickaskola.cz
Základní škola Jílové u Prahy	PaedDr. Bc. Květa Trčková	trckova@zsjilove.cz
Základní škola Jinočany,	Mgr. Iva Šreplová	sreplova@skolajinocany.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Hana Šmídová	zskamennyprivoz@seznam.cz
Základní škola Kosor	Ludmila Lochmanová	zs.kosor@seznam.cz
Základní škola Libčice nad Vltavou	Mgr. Drahomíra Raveane	reditel@skola.libcice.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Alena Fialová	zslisnice@zslisnice.cz
Základní škola Ořech	Mgr. Simona Šefránková	zsorech.reditelna@seznam.cz
Základní škola Průhonice,	Mgr. Ester Štorková	ester.storkova@zspruhonice.cz
Základní škola Roztoky	Mgr. Petr Bezděka	info@zsroztoky.cz
Základní škola Řevnice	Mgr. Simona Škaloudová	skaloudova@zsrevnice.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Ivana Bádalová	reditelstvi@zsamsstredokluky.cz
Základní škola Štěchovice,	Mgr. Hana Králíková	zsstechovice@email.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Marie Štýsová	marie.stysova@zstretobotov.cz
Základní škola Tuchoměřice	Mgr. Iva Zavadilová	zs.tuchomerice@seznam.cz
Základní škola Tursko	Mgr. Renata Vařechová	reditel@zstursko.cz
Základní škola Velké Přílepy	Mgr. Zdeňka Hloušková	zdenka.hlouškova@zsvelkepilepy.cz
Základní škola Vrané nad Vltavou	Mgr. Eva Březnová	reditelstvi@zsvrane.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Ivana Jelínková	info@zlataskola.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Lucie Střejcová	zszvole@seznam.cz
Základní škola Černošice	Mgr. Barbora Formanová	bformanova@zscernos.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Jiřina Tafatová	info@zs-nucice.cz
Základní škola Rudná	Mgr. Pavel Kasal	reditel@zsrudna.cz
Základní škola Davle	Mgr. Jana Hrubá	skola@zs-davle.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Bc. Irena Vejsadová	reditelka@skolapsary.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Renata Hacaperková	hacaperkovarenca@seznam.cz
Základní škola Mníšek pod Brdy	Mgr. Michaela Pažoutová	pazoutova.michaela@zsmnisek.cz
Základní škola, Pionýrů 79, Hostivice	Mgr. František Flemr	zvshostivice@seznam.cz
Základní škola, Mníšek pod Brdy,	Mgr. Marcela Krákorová	zskomenskeho886@seznam.cz
Základní škola, Rudná, 5. května 583	Mgr. Alena Janoušková	prakticka@zsrudna.cz
Sunny Canadian International School	Ing. Jitka Stiles Ph.D.	reditel@sunnycanadian.cz
Střední škola, základní škola a	Ing. Jitka Lukešová	info@skoladavinci.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Renáta Bartoníčková	reditelna@skolavsensory.cz

Okres Praha-západ - název	Ředitel	E-mail
ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ	Mgr. Zdeňka Sedláková	zsslapy@seznam.cz
Základní škola Hostouň	Mgr. Milena Filikarová	zs.hostoun@seznam.cz

Okres Rakovník - název organizace	ředitel	e-mail
1. základní škola, Rakovník,	Mgr. Karel Folber	reditel@1zsrako.cz
2. základní škola, Rakovník, Husovo	Mgr. Zdeněk Brabec	brabec.z@2zsrako.cz
3. základní škola, Rakovník, Okružní	Mgr. Jan Kříkava	krikava@3zsrako.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Božena Vopatová	cista.zs@tiscali.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Iva Slámová	zs.hredle@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Daniela Rotková	zs.chrastany@email.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Petr Chochola	petr.chochola@zsnovestraseci.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Danuše Vopatová	vopatova@zsjesenice.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Dana Vondrušková	info@zsknezeves.cz
Základní škola a Mateřská škola	PaedDr. Vladimíra	info@zskolesovice.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Zdeňka Mixová	zskounov@iol.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Dagmar Šmídová	zskrusovice@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Marcela Kasíková	Kasikova.Marcela@seznam.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Věra Švelchová	zs.lisany@zslisany.net
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Radek Vyskočil	zslubna@email.cz
Základní škola a mateřská škola	PaedDr. Miroslava Pechová	zsluzna@iol.cz
Základní škola a Mateřská škola	PaedDr. Eva Fastová	zsolesna.rakovnik@seznam.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Petr Šiler	zspavlikov@iol.cz
Základní škola a mateřská škola	Mgr. Jan Hůla	zsslabce@iol.cz
Základní škola a Mateřská škola	Mgr. Milena Titlbachová	zssanov@gmail.com
Základní škola a Mateřská škola V	Mgr. Zdeňka Janečková	zsroztoky@iol.cz
Základní škola Mutějovice, okres	Mgr. Marcela Mrzenová	skola@zsmutejovice.cz
Základní škola a Mateřská škola Bez	Mgr. Šárka Vondrová	vondrova@skolabezhranic.cz
Základní škola Zbečno, okres	Mgr. Martina Pidrmanová	zszbecno@zszbecno.cz
Základní školy a Mateřská škola	Mgr. Bc. Miroslav Halló	zssenomaty@iol.cz
Střední škola, Základní škola a	Mgr. Ludvík Vožeh	zsrako@zsrako.cz
Základní škola, Mateřská škola	Mgr. Hana Vanická	info@zmapjesenice.cz



Číslo: 14-09-659

OSVĚDČENÍ

o absolvování kurzu lesní pedagogiky

Osvědčujeme, že

Bc. Dana Marková

nar. 09/02/1966

absolvoval/a ve dnech 15. 9. – 19. 9. 2014

základní

Seminář lesní pedagogiky pro lesníky
v rozsahu 40 hodin – obsah kurzu na zadní straně

V Praze dne 19. 9. 2014

za Lesy Hlavního města Prahy



za Fakultu lesnickou a dřevařskou ČZU v Praze

za Střední lesnickou školu v Hranicích

Program kurzu lesní pedagogiky ve dnech: 15. 9. – 19. 9. 2014, pořádaného v Praze

Obsah kurzu 40 hodin

Historie vývoje lesní pedagogiky doma a v zahraničí, motivace a filozofie práce lesníků s veřejností	3 hod.
Základy psychologie a pedagogiky	9 hod.
Literatura pro práci s veřejností v lese, pomůcky lesního pedagoga a jejich praktické použití	5 hod.
Didaktika lesní pedagogiky	9 hod.
Metodika práce s přírodninami	5 hod.
Plánování a organizace pedagogických aktivit	3 hod.
Praktická realizace programů	4 hod.
Vyhodnocení výstupů - reflexe	2 hod.

SLŠ Hranice je součástí Trvalé vzdělávací základny Ministerstva zemědělství ČR a je pověřené pořádáním kurzů pro lesní pedagogy, tj. lektory zajišťující úkoly environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty. Viz. Pověření MZE ČR ze dne 14.3.2006, č.j. 8001/2008 - 15010.